FECR SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 89., Nüzûl sıralamasına göre 10., Mufassal sûreler kısmının on ikinci grubunun ilk sûresi olan Fecr sûresi, Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 30'dur.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

1. Tanyerinin ağarmasına andolsun; 2. Zilhicce ayının ilk on gecesine andolsun; 3. Her şeyin çiftine de, tekine de andolsun; 4-5. Gelip geçen geceye andolsun ki, bunların her biri akıl sahibi için birer yemine değmez mi? 6-8. Ey Muhammed! Rabbinin, hiçbir memlekette benzeri ortaya konmayan sütunlara sahip İrem şehrinde oturan Âd milletine ne ettiğini görmedin mi? 9-12. Vadide kayaları kesip yontan Semûd milletine, memleketlerde aşırı gi-den, oralarda bozgunculuğu artıran, sarsılmaz bir saltanat sahibi Firavun'a Rabbinin ne ettiğini görmedin mi? 13. Rabbin onları azap kırbacından geçirmiştir. 14. Doğrusu Rabbin hep gözetlemekteydi. 15. Rabbin denemek için bir insana iyilik edip, nîmet verdiği zaman, o: "Rab-bim beni şerefli kıldı" der. 16. Ama onu sınamak için rızkını daraltıp bir ölçüye göre verdiği zaman: "Rabbim bana hor baktı" der. 17. Hayır; yetime karşı cömert davranmıyorsunuz. 18. Yoksulu yedirmek konusunda birbirinize özenmiyorsunuz. 19. Size kalan mirası hak gözetmeden yiyorsunuz. 20. Malı pek çok seviyorsunuz. 21. Ama yer, çarpılıp paralandığı zaman; 22. Melekler sıra sıra dizilip, Rabbinin buyruğu gelince, 23. O gün, cehennem ortaya konur. O gün insan öğüt almaya çalışır ama artık öğütten ona ne? 24. "Keşke bu hayatım için önceden bir şey yapsaymışım" der. 25. O gün, hiç kimse, Allah'ın azap ettiği gibi azap edemez. 26. Hiç kimse O'nun vurduğu bağ gibisini bağlayamaz. 27. Ey huzur içinde olan can! 28. O, senden, sen de O'ndan hoşnut olarak Rabbine dön! 29. Ey can! İyi kullarımın arasına gir. 30. Cennetime gir."

Kur'an-ı Kerîmin seksen dokuzuncu suresi. Mekke'de inmiştir. Otuz ayettir. İsmini, ilk ayetindeki 'fecr' sözcüğünden almıştır. fâsılası Ra, Dal, Bâ, Nûn, Mim, Elif, Tâ harfleridir.

Sûre yine öteki Mekkî sûreler gibi yeminle başlıyor. Fecre, on geceye, çift ve teke, geçip gitmekte, sonu yaklaşmakta olan geceye yemin edilir. Yemin edilen bütün bu varlıkların Allah'ın âyetleri olduğu-na, bu varlıkları yaratan, onlar üzerinde egemen olan, onları buyruğu altında tutanın sadece Allah olduğuna, bu varlıkların sadece Allah'a boyun büküp O'nun emirlerini yerine getirdiklerine dikkat çekilir. İl-miyle, hikmetiyle, gücüyle, kudretiyle bütün bu varlıkları yaratan, on-ları hareket ettiren, onlara hükmeden Allah size hükmedemez mi? Tüm bu varlıkların hareket yasalarını koyan Allah sizin hayatınızın ya-salarını bilmez mi? Sizin nasıl bir hayat programı takip edeceğinizi bil-mez mi? Hayır hayır bütün bu varlıkları yaratan Allah bunları eğlence olsun diye yaratmamıştır. Yarattığı bu varlıkların her birerinin sizi de ilgilendiren görevleri, fonksiyonları vardır. Onlar Rableri tarafından kendilerine yüklenmiş olan bu görevlerini, fonksiyonlarını yerine getir-mediği zaman sizin hayatınız biter. İşte varlıklar zincirinden birisi olan sizleri de başıboş bırakmış değildir Allah. Elbette sizler için de bir ya-sa, bir hayat programı belirlemiş ve yaşadığınız bu hayatın sonunda elbette sizleri de o programa uyup uymadığınızdan hesaba çekecek-tir.

Allah sizin için belirleyip seçtiği bu hayat programını sizden önceki toplumlara yaptığı gibi elçisi vasıtasıyla size de bildirmiştir. Ve işte şu anda Rabbiniz dünyada da, ukba'da da mutlu ve dengeli bir hayata ulaşmanız için sizi son elçisi aracılığıyla bu programı yaşama-ya çağırıyor. Eğer Allah'ın bu dâvetini kabullenir ve Allah'ın istediği bir hayatı yaşarsanız kurtulursunuz. Değilse siz bilirsiniz. Allah'ın sizden istediği bu hayatı yaşayabilirsiniz, bunu bırakıp, Allah yasalarını terk edip kendinizce bir hayat da yaşayabilirsiniz. Sonucuna kendiniz kat-lanmak kayd u şartıyla dilediğinizi tercih edebilirsiniz. Ama bakın size bu konuda örnekler vereyim. Bir yanlışa düşmemeniz için sizi önce-den uyarayım. Şu anda sizin Benim dâvetime ve elçime karşı takındı-ğınız vurdumduymaz tavrı takınan insanlardan örnekler vereyim de onların âkıbetlerine muttali olun. Böylece akıllarınızı başlarınıza alın buyurarak Rahmeti bol olan Rabbimiz Âd toplumundan, Semûd top-lumundan ve Firavun toplumundan örnekler verir. Kendi âyetleriyle, kendi elçileriyle savaşa tutuşmuş toplumların âkıbetlerini gözler önü-ne serer.

Müslümanların zor günlerinde, dar günlerinde gelen bu sûre bir bakıma işkenceler altında bunalmış garibanlara bir destek oluştu-rurken, onlara tepeden bakan müşriklere de bir tehdit oluşturuyordu. Mekke'de dinlerinden

döndürebilmek için kâfirler bütün güçleriyle Müslümanların, garibanların üzerlerine çullanmışlardı. âdeta her yön-den yağan işkenceler altında bunalmış, tazyik ve terör altında inleyen mus'tazaf'lara bu sûre şöyle diyordu: Ey Müslümanlar! Ey Müslüman-lıkları en büyük suç kabul edilmiş müslümanlar! Ey Rabbim Allah de-dikleri için suçlu görülmüş müslümanlar! Ey Müslümanlıktan başka suçları olmayan Müslümanlar! Ey sadece Müslümanlıklarından ötürü işkenceye maruz bırakılmış Müslümanlar! Sakın üzülmeyin! Sakın ümitlerinizi yitirmeyin! Sabredin! Yakında, hem de pek yakında gece gibi karanlık günler, zulüm ve işkence dolu günler geçecek ve zafer gelecektir. Kurtuluş gelecek ve fecir doğacaktır. Fecre ulaşacak ve mutlaka bayramı soluklayacak, zaferi kucaklayacaksınız.

Bir bakın gerinize! Âd kavmi, Semûd kavmi, Firavunlar, Nem-rutlar ne oldu? Zalimleri, müstekbirleri, Allah yerin dibine batırmadı mı? Onları kahredip inananları yeryüzüne varis bırakmadı mı? Tüm despotları, tüm müstekbirleri imha edip cihanın şarkında garbında inananları varis kılıp imâm yapmadı mı? Öyleyse siz de tıpkı sizden önceki mü'minler gibi sabredin! Tıpkı selefleriniz gibi sizler de Rabbi-nizin istediği gibi olma, Rabbinizin görmek istediği gibi olma konusun-da dayanın, direnin, sabredin ki aynı neticeyi siz de kazanın diye on-lara müjdelerde bulunurken, onlara zulmederek Âdlaşan, Semûdla-şan, Firavunlaşan Mekke müşriklerine de şöyle bir tehditte bulunu-yordu: Ey kâfirler, ey zalimler sizler de seleflerinizin âkıbetine hazır olun. Sizler de adım adım onların sonlarına yaklaşıyor olduğunuzun farkına varın buyurarak mü'minlere bir destek, kâfirlere de bir tehdit oluşturuyor Rabbimiz.

Daha sonra sûrede izzet ve şerefin Allah'ta, Allah'a kullukta ol-duğu vurgulanır. İnsanın bu konudaki sapması düzeltilir. İzzet ve şe-refi Allah dışında, Allah'a kulluk dışında, Allah dininin dışında malda, makamda, servet ve samanda görerek mal mülk sahibi olmayı, ma-kam mansıp sahibi olmayı izzet ve şeref sahibi olmak, imtihanı kazanmış olmak zannedenlerin, bunlardan mahrum olmanın da şerefsizlik ve imtihanı kaybetmişlik olduğunu zannedenlerin aldanmışlığı anlatılır. Bunların her ikisinin de imtihan olduğu, Rabbimizin bazen ve-verek, bazen de alarak imtihan ettiği ortaya konur. Daha sonra böyle vahiy bilgisinden mahrum oldukları için yanlış kıstaslar kabullenmiş, yanlış değerlendirişler içine düşmüş insanların yarın hesap kitap dönemi pişman olacakları, dizlerini döverek keşke dünyada Rabbim tarafından bana verilenleri kendimin zannederek, kendimden zannederek onlara güvenmeseydim. Keşke onlarla ilişkimi Rabbimin istediği biçimde ayarlayıp, onları Rabbimin istediği yerlerde harcayıp da bugünüm için hazırlıkta bulunsaydım diye hasret ve pişmanlık duyacakları anlatılır.

En sonunda da Rabbimiz razı olduklarını ve razı edeceklerini anlatır. Kitap ve sünnetle kalpleri mutmain olmuş, Allah'ın kendilerine gönderdiği hayat

programına kalpleri yatışıp teslim olmuş kullarını razı etmek üzere cennetine koyacağını ortaya koyuverir.

Sûrenin âyetleri üzerinde yapacağımız kısa bir gezintiden son-ra inşallah âyetleri tanımaya başlayalım.

Sûre, üç ana konuyu kapsar: **1-** Âd, Semûd, Firavun kavimleri-nin akıbetleri, **2-** İnsanların mala aşırı düşkünlükleri, **3-** Ahiret, ahirette rahmet ve hüsrana uğrayacaklar. Sure, yemin ile başlamaktadır: "An-dolsun fecre (tan yerinin ağarmasına), on geceye, çifte ve teke, yürü-yüp gitmeye yüz tutan geceye. Bunda (bu anılan şeylerde) akıl sahibi için bir yemin var, değil mi? (1-5). Bu ayetlerin tefsiri hakkında ve ö-zellikle "çift" ve "tek" kelimeleri için birçok görüş ileri sürülmüştür. Üzerine yemin edilen dört şeyin, Mekkeli kâfirlerin âhiretin ceza ve mükâfatını inkârlarıyla ilgisi vardır. "On"dan kastedilen, ayın otuz ge-cesinin her on gecesi; "çift" ve "tek"ten murad ise, kâinatın bütün un-surlarını kapsar. Günlerin devri, gece ile gündüz, aynı günlerinin tarihi olabilir. "Fecr", tan yerinin ağarması; "geçen gece", güneşin çıkma-sıyla batmak üzere olan karanlıktır. Bu dört şey, Kâdir-i Mutlak olan Allah'ın hikmetinin en güzel delilleridir.

Allah, bu ayetlerde fecr vaktine, ayın fârklı durumlar aldığı ge-celere yemin etmekte, böylece bu vakitlere dikkat çekmektedir. Başka yerlerde de gündüze ve gündüzün çeşitli kısımlarına-kuşluk vaktine, -ikinci vaktine- yemin etmektedir. Böylece zaman dilimlerinin tamamına dikkat çekilmiş olmaktadır. Zaman, bütün olaylar için kaçınılmaz bir unsurdur. Geçmiş olayların hepsi zaman içerisinde akıp git-miştir. Geçen bir ânı geri getirmek, hiç bir yaratığın imkânı dahilinde değildir. İnsânoğlu, olayların geçtiği mekân unsurunun farkındadır ama zamanın akıp gidişini çoğu zaman hesaba katmamakta, onu ha-tırlamamaktadır. Oysa her geçen an, insanın ömründen geçmektedir; ömrünü eksiltmektedir. Ve akıp giden zaman içinde ne büyük olaylar gelip geçmiştir: "Görmedin mi Rabbin ne yaptı Âd ' (kavmin)'e? Yüksek sütunlarla dolu İrem 'e? Ki şehirler arasında onun eşi yaratılmamıştı. Vâdide kayaları oyan Semûd (kavmin)e? Ve kazıklar sahibi Fi-ravun'a? (Kazıkları çakıp ordusuna çadırlar kurduğu veya insanları kazığa vurarak, işkence ettiği için Firavun, bu sıfatları almıştır). Bunlar, ülkelerde azmışlardı. Oralarda çok kötülük etmişlerdi. Bu yüzden Rabbin, onların üzerine azap kırbacını yağdırdı. Elbette Rabbin gözetleme yerindedir" (6-14).

Gece ve gündüzün nizâmı, ceza ve mükâfatın varlığına delil gösterildikten sonra, onun muhakkak gerçekleşeceğini belirtmek için insanlık tarihinden delil getirilmektedir. Âhirete iman etmeyenlerin akı-betine bir kaç misal zikredilmektedir. Âd kavmi, Hûd peygamber'i ya-lanlamıştı. Âd Kavmi'ne İrem denilir. Bunlar Sâmi ırkından Hz. Nuh'un oğlu İrem'den gelmişlerdi. Onların bir

kolu da Semûd'dur. Âd kavmi, yüksek binalar inşa eden bir kavimdi ve yeryüzünde büyüklük tasla-yanlardandı. Dünyada eşi olmayan benzersiz, şanlı, güçlü bir milletti. Dağları yontarak evler yapmışlardı. Firavun da muhteşem ehramlar yaptırmıştı. Onlar, asırlardır yeryüzünde kazık gibi durmaktadır. Firavun da haddi aşanlardan, defalarca ilâhı davet kendisine iletilmesine rağmen bile bile büyüklenen, hattâ kendini tanrı ilân eden bir sapık ve azgındı. Ad kavmi ile Firavun ve hanedanı insanlara çok kötülük ettik-leri ve hidayetten saptıkları için Allah'ın azabı onlara hak olmuştu. Bu azapla helâk oldular. Onlar, Allah'ın kâinatın hâkimi ve gözetleyicisi olduğunu bilmezlikten geliyorlardı, gâfildiler, fesat ve fitne çıkarıyor-lardı kendi kendilerine zulmediyorlardı, bile bile azabı çağırıyorlardı. Şımardılar, Allah'ı unuttular, ayetleri bile bile inkâr ettiler: Helâkleri de onların bu azgınlığından kaynakladı.

Geçen zaman, gece karanlığı gibi bu büyük olayları örtmüştür. Ama aklı olan, bunları hatırlamalı ve onlardan ibret almalıdır. Gündüz işlenmiş olsun, gece işlenmiş olsun, Rab Teâlâ yapılan şeylerin hep-sinden haberdardır. Zulmedip yeryüzünde fesat çıkaranların uğraya-cağı âkıbet, yukarıdaki âyetlerde anlatılanların âkıbeti gibi olacaktır. Ne var ki insanların çoğu bundan gaflet içindedir: "Fakat insan böyle-dir; Rabbi, ne zaman kendisini imtihan edip ona ikramda bulunursa, ona nimet verirse: 'Rabbim bana ikram etti' der. Ama Rabbi, onu imti-han edip rızkını daraltırsa: 'Rabbim beni küçük düşürdü (perişan etti)' der. Hayır, doğrusu siz yetime ikram etmiyorsunuz. Yoksula yemek vermeğe (birbirinizi) teşvik etmiyorsunuz. Malı da pek çok seviyorsu-nuz" (15-20)

Mal, mülk insan için bir imtihandır. Şeref ve zilletin ölçüsü dai-ma mal, para, mülk olmuştur. Oysa Allah, insanları şükürde veya nankörlükte, sabırda, isyanda, masiyet ve itaatte dener. Asıl olan iyiliktir. Gözünü mal hırsı bürümüş kötü ahlâklı kişiler, yetimin malını yerler, yoksulu doyurmazlar. Kendileri yedirmedikleri gibi, başkalarını da teşvik etmezler. Mirası hakça değil, zorbalıkla ele geçirirler; helâl-haram, hak-bâtıl olup olmadığına bakmazlar. Bu ayetlerde insanların mala düşkünlüğü anlatılıyor. Aslında malın azlığı da, çokluğu da insan için bir imtihan vesilesidir. Malı kullanma hususunda da Allah'ın kendisini gözetlediğini insan bilmelidir. O halde akıl sahibine yaraşan, mal ve dünyaya olan bu aşırı tutkudan vazgeçmektir. Çünkü bir gün gelecek, malı kendisine fayda vermeyecektir: "Hayır, (bu yaptığınız doğru değildir). Yer çarpılıp parçalandığı zaman, melekler sıra sıra ol-duğu halde, Rabbin geldiği zaman. Ki cehennem de o gün getirilmiştir. İşte o gün insanlar anlar, ama artık anlamının kendilerine ne faydası var? (O zaman insan): 'Ah, keşke ben, bu hayatım için (iyi işler yapıp) gönderseydim: ' der. O gün Allah'ın (vereceği) azabı hiç kimse veremez. Onun (vuracağı) bağı kimse vuramaz; Ey, huzura eren nefis! Razı edici ve râzı edilmîş olarak Rabbine dön! (iyi) kulların arasına gir! Cennetime gir!"(21-30).

Mala açgözlülüğünüz, dünya hayatına dalmışlığınız, size he-sap gününü unutturur. Yaptıklarınız karşılıksız mı kalacak sanıyorsu-nuz? Hesap günü, yaptıklarınızdan dolayı pişman olacaksınız, ama iş işten geçmiş olacak. Resullere uymamakla ne büyük hata ettiğinizi anlayacaksınız, ancak artık cehennem size hak olmuştur. Oysa ba-kın, iyi kullarıma da ben cenneti va'detmiştim, Onlar, inanıp iyi amel-lerde bulundular; hak dine iman edip, yalnız bana ibâdet ettiler; tam bir kalp itminanıyla bana bağlandılar; benim rahmetimi umdular. İşte, onları cennetime koymam haktır.

İşte bu minval üzere devam eden sûrenin âyetlerini tek tek ta-nıyacağız inşallah. Rabbim iman etmek üzere, amele dönüştürmek ü-zere anlatmayı, anlamayı ve dinlemeyi hepimize nasip etsin inşallah.

1. "Tanyerinin ağarmasına andolsun ki;"

Rabbimiz, fecre yeminle söze başlıyor. Rabbimizin sonsuz ve sınırsız ilmini, hikmetini anlatmayı murad buyurduğu zaman, isim ve sıfatlarına yemin ettiğini, gücünü, kudretini bize göstermek istediği zaman da fiillerine ve yaratıklarına yemin ettiğini görüyoruz. Burada da yarattığı âyetlerinden birisi üzerine yemin ediyor. Dikkatler daha bir çekilsin diye, bu yeminlerden sonra anlatılacak konuları daha bir dikkatli dinleyelim diye fecre yemin ediyor.

Sabah aydınlığının ilk belirtisidir fecir. Kelime bizi farklı bir dünyaya götürüyor. Doğuda güneş doğmadan önce dikine bir kırmızılık meydana gelir ki, bu fecr-i kazib, yalancı fecirdir. Sabahın geleceğinin ilk habercisi, ilk müjdecisidir bu. Fakat henüz güneş doğmamış, henüz sabah gelmemiştir. Bundan hemen sonra tümüyle ufku kaplayan bir aydınlık başlar ki, işte bu fecr-i sâdıktır ve günün başlangıcıdır. Artık gece bitmiş ve sabah başlamıştır.

İşte Allah ona yemin ediyor. Anlayabildiğimiz kadarıyla bu fecir, zulmün, zulmetin, karanlığın ve işkencenin bitmesinin beyanıdır. Sanki bu yeminle Rabbimiz biz mü'min kullarına şöyle buyuruyor: "Ey Müslümanlar! Ey kullarım! Sakın endişe etmeyin! Sakın üzülmeyin! Eğer Benim istediğim gibi kul olursanız, eğer sadece Beni dinler, sadece Benim çektiğim yere gider, sadece Benim yolumda olursanız bilesiniz ki mutlaka fecre ulaşacaksınız. Fecre yemin olsun ki fecre ulaşacaksınız. Fecre yemin olsun ki bayrama ulaşacaksınız. Fecre yemin olsun ki zafere ve kurtuluşa ereceksiniz. Yeter ki siz Benim is-tediğim gibi kul olun, gerisini düşünmeyin!" Bundan sonra bakın Rab-bimiz bir yemin daha yapıyor, bir yemin daha geliyor:

2. "Zilhicce ayının ilk on gecesine andolsun;"

On geceye de yemin olsun ki! Rabbimiz on geceye yemin ediyor. Bu on geceyle ilgili birçok şeyler söylenmiştir. Bunun, itikafa girilen Ramazanın son on gecesi, Kurban bayramı arefesi olan Zilhiccenin ilk on gecesi, Ramazan bayramı başlangıcı veya Muharremin son on gecesi, zafere ulaşılmadan önceki son on gece, her ayın karanlık gibi geçen ilk on gecesi olduğu söylenmiştir. Böylece diyebiliriz ki, bütün gecelere yemin edilmektedir.

Bunun mânâsı şudur: Üzerimizde bulunan geceler bunlardan hangisi olursa olsun, hangi gecede bulunursak bulunalım, biz bunları Allah'ın istediği gibi değerlendireceğiz. Bu gecelerde hep kullukta, kıyamda olacak, isyan etmeyeceğiz. Bu geceleri onların sahibinin is-tediği gibi değerlendirecek ve sonunda fecre ulaşacağımızdan emin olacağız. Bu geceleri bize lütfedenin arzularını gerçekleştirecek ve sonunda zafere, bayrama ulaşacağımızı bileceğiz.

Üzerimizde taşıdığımız karanlıklar, zulmetler, işkence, kötü hava ve terslikler on günler, on geceler sürebilir. Ama bilelim ki fecir mutlaka doğacaktır. Uzun bir süre zulmet dönemi yaşasak ta sabredeceğiz, imkânları değerlendireceğiz ve kesinlikle bir fecrin, bir bayramın geleceğini bileceğiz. Ne olursa olsun unutmayacağız ki Allah'ın gücü her şeye yeter.

On geceye yemin ediyor Allah, ama miskin miskin yatılan, gafletle fevt edilen on gece değildir bu geceler. Sabahı bekleme, fecri kucaklama, bayramı soluklama adına çabalanan, çırpınılan, terlenilen, Allah'ın istediği gibi değerlendirilen, Allah'ın istediği biçimde kendilerinde kıraatin gerçekleştirileceği bir on gece… Kitapla beraber olu-nacak, kitapla diyalog kurulacak bir on gece. Allah kitabından Allah'ın istediği gibi hayatı düzenlemek üzere mesaj alınacak bir on gece… Kıraatle birlikte kıyamın gerçekleştirileceği bir on gece.

İşte böyle Allah'ın istediği biçimde değerlendirilecek bir on geceden, kıyam ve kıraatin gerçekleştirildiği bir on geceden sonra gelecek bir sabah, bir fecirden söz ediyor Rabbimiz. On gecelik bir karanlıktan sonra gelen bir fecir, bir aydınlık. On gecelik bir çileden, ıstıraptan, işkenceden, yoğun bir çaba ve çırpınıştan sonra erişilen bir aydınlık.

Önce Hatice'de, sonra Ebu Bekir'de, sonra Ali'de, sonra Zeyd-de sonra Bilal'da gerçekleşen bir aydınlık. Hani duvarda, surda bir ge-dik açılır, ışık sızmaya başlar, sonra bir delik, bir delik daha açılır ve nihâyet tüm duvarlar yıkılıp oda aydınlanır ya, işte bunun gibi, önce bir evde, sonra evlerde, ardından mahallede, tüm şehirde, sonra tüm ülkede ve dünyada güneşin doğacağı ve Allah'ın hâkimiyetinin gerçekleşeceği bir fecir, bir bayram.

Güneşin doğuşu ve aydınlatışı da böyledir değil mi? Önce en yüksek dağlar aydınlanır, sonra biraz daha alçak tepeler, sonra dağlar, tepeler yırtılıverir

de tüm şehir aydınlanıverir ya, işte böyle yırtına yırtına, devire devire gelecek bir aydınlık ve zafer…

3. "Her şeyin çiftine de, tekine de andolsun;"

Sonra bir de çift ve teke yemin olsun ki! Peki acaba nedir bu çift ve tek? Acaba bu çift ve teke yeminle neyi kastediyor, neyi anlatıyor Rabbimiz bize? Bu konuda da 36 görüş vardır. Meselâ tek Arafa günü, çift te bayram günüdür demişler. Arafa günü tek gündür ama bayram günleri çifttir. Rabbimiz Bayrama ve bayram öncesi onun muştusu olan arafe gününe yemin ediyor demişlerdir.

Veya burada kastedilen tek ve çift rekatlı namazlardır. Kimi namazlar tek rekatlı, kimileri de çift rekatlıdır. Öyleyse Rabbimiz tek ve çift rekatlı namazlara yemin ediyor. Yani zafere, fecre ulaşmanın yolu namazdan geçer. Öyleyse aman ha namazlarınıza dikkat edin ki fecre ulaşabilesiniz. Namaz kılarak tüm bedenlerinizde Allah'ı söz sahibi kabul edin ki zafere ulaşabilesiniz. Namazla Allah'tan mesaj alıp hayatınızı onunla düzenleyin ki kurtuluşa eresiniz.

Veya tek Allah'tır, çift de mahlukâttır demişler. Rabbimiz hem kendi zâtına hem de mahlukâtına yemin ediyor demişler. Veya tek 1,3,5,7,9 gibi tek sayılar, çift de 2,4,6,8 gibi çift sayılardır demişler. Veya buradaki tek Safa'dır, çift de Merve'dir demiş...

O halde diyeceğiz ki çift ve tek özelliği taşıyan kâinatta ne varsa hepsi bu yeminin içindedir. O halde fecre yemin olsun ki fecre ereceksiniz! Ama şu on geceyi iyi değerlendirin! Bu on geceyi kıyamla, kıraatle Allah'ın istediği biçimde değerlendirin! Sonra teke ve çifte iyi dikkat edin. Tek tek iş yapın, birlikte iş yapın! Tek tek okuyun, birlikte okuyun! Tek tek anlatın, birlikte anlatın! Tek tek hareket edin, birlikte hareket edin! Geceyi, gündüzü güzel değerlendirin! Tek olan Allah'ı dinleyin, çift olan insanlara yönelin. Tek olan Allah'tan mesaj alıp mahlukâtı düzenleyin! Tek olan Allah'tan mesaj alın, çift olan insanlara ulaştırın! Tek olan Allah'la çift olan varlıklar arası ilişkiyi iyi kurun.

Tek tek günleri, geceleri, saniyeleri, dakikaları, imkânları iyi değerlendirin! Tek tek insanları, tek tek âmirleri, müdürleri ele alıp yetiştirin! Yani tekle ve çiftle ilgili akla gelebilecek her şeyi, her işi, her ameli Allah'ın istediği gibi düzenleyin ki bayrama eresiniz, fecre ulaşasınız.

Tek tek günleri, insanları, âmirleri, memurları, kuruşlarınızı, paralarınızı, imkânlarınızı, terlerinizi, enerjilerinizi değerlendirirseniz mutlaka bayrama erecek, zafere ulaşacaksınız, bundan şüpheniz olmasın diyor Rabbimiz. Sonra:

4-5. “Gelip geçen geceye andolsun ki, bunların her biri akıl sahibi için birer yemine değmez mi?”

Bir de geçip gitmeye yüz tutmuş, bitmek üzere olan geceye yemin olsun ki! Bu gece, önceki ayette zikredilen on gecenin son gecesidir. Rabbimizin kıyamda ve kıraatte değerlendirilmesini istediği on gecenin son gecesi. Yani zulmetle geçirilen on gecenin bitmek üzere olduğu, işkencenin sona ermek üzere olduğu son gece. Rabbimiz değerlendirilmesi gereken bu on gecenin bitişini anlatan son gecesine yeminle bize şunu anlatıyor: “Ey Müslümanlar! Ey kullarım! Ey on ge-celeri kıyamda ve kullukta değerlendiren ve sonunda Benden zafer bekleyen, fecir uman kullarım! Aman ha! Dikkat edin! Bu son geceyi iyi değerlendirin! Değerlendirdiğiniz on gecenin son gecesine dikkat edin! Bu son gece çok önemlidir! Sakın u son geceyi kaybetmeyin!”

Yani neticeye varmadan bayram yapmaya kalkmayın! Bayrama ulaşmadan ulaştık zannedip bayram yapmaya kalkmayın! Daha zaferi kazanmadan zafer sarhoşluğuna girmeyin! Henüz zulmettesiniz. Henüz on gece bitmedi. Henüz her şey bitmedi. Daha yapacağınız şeyler var. Üstelik bundan sonra yapacağınız şeyler çok daha önemlidir. Çok daha dikkatli olmalısınız. Sakın atalete, tembelliğe dü-şüp işi bırakıvermeyin. Sakın bayrama ulaştık, zaferle tanıştık zannederek işi bırakıvermeyin. İş bitti diye sakın tembelliğe, atalete düşmeyin. Böylece iş bitmeden işin sonunda kendinizi ele vermeyin. Zira unutmayın ki zamansız öten horozun başı gider.

Uhut’ta böyle oldu. İş bitmeden bitti zannetti mü’minler. Zafere ulaşmadan zafere ulaştık zannettiler. Son geceye, son ana dikkat edemediler. Bayrama ulaşmadan ganîmet devşirmeye kalktılar. Her şey bitmeden yerlerini, mevzilerini terk ettiler. Zafere ulaşmadan zafer sarhoşluğuna kapıldılar. İşte Uhut böyle oldu, Hama, Afganistan, Cezayir de böyle oldu. Müslümanlar kıyamlarının son gecesine, son dönemine dikkat edemediler. Henüz iş bitmeden, henüz kesin zafere ulaşmadan bayram yapmaya kalkıştılar.

Cezayir’de bağımsızlık kazanılma dönemine gelindiğinde, neredeyse iş bitmek üzereyken Fransızlar bundan haberdar oldu ve "Avrupa’nın Üzerine Doğan İslâm Güneşi" adlı bir kitap yazıp, Cezayir’de bolca dağıttılar. Bunun üzerine Müslümanlar hedefi kaybediyorlar. Havalara giriyorlar. Vay be! Biz neymişiz be! Biz neler yapmışız, biz neler becermişiz diyerek gereksiz bir tatmin olma duygusu içine girerek hedeflerini kaybettiler. Yapacaklarını unutup gevşeyiverdiler. Tabi hemen işleri bitiverdi.

Dinleyicilerden “bayram dinimizde ne anlama gelir” diye bir so-ru soruldu. Bu konuda bildiklerimi söyleyeyim inşallah.

Bayram; malın ve canın Allah'a izafesinin adıdır. Zaten bir kişinin hayatta sahip olduğu iki şeyi vardır; malı ve canı. İşte kişi sahip olduğu bu iki değerini Allah'a izafe ettiği an bayram yapmaya hak kazanmış demektir. Malı ve canı konusunda Allah'ı söz sahibi bilen kişi bayram yapabilir. Ya Rabbi, malım da senindir, canım da. Malım konusunda da, canım konusunda da yetki sana aittir. Bedenini namazla bana hasret dedin, ediyorum, zekât ve infakla mal çıkar dedin, çıkarıyorum. Şuralardan kazan, buralarda harca dedin, yapıyorum. Ye dedin, yiyorum, yeme dedin, yermiyorum. Ramazanda yeme dedin, bak işte yemiyorum, ama iftarda ye dedin işte yiyorum. Ben konusunda, bedenim ve sahip olduğum her şey konusunda senin sözün geçer. Ben benliğimi, ben irademi sana teslim ettim. Kendi adıma se-nin seçimini seçim kabul ettim. İşte bunu becerebilen kişi, malı ve be-denini Allah'ın sözcülüğüne devredebilen kişi bayramı hak etmiş demektir.

Bayram; kişinin hanımını ve çocuklarını Allah'ın emâneti bilebilmesinin ifadesidir. Ramazanda kişinin helâliyle cinsi münasebet yapması yasaktır. Yerine göre öpmesi bile yasaktır. Hanımlarımız biz-lerle, bizler de hanımlarımızla Allah'ın istediği konumda, O'nun meşru gördüğü alanda ilişki kurmalıyız. Onlar bizi, biz de onları Allah sınırları içinde kullanmalıyız. Bu konuda yetki sahibi Allah'tır. Değilse; o benimdir, o benim hanımımdır, o benim kocamdır, binan aleyh istediğim şekilde ondan istifade edebilirim, kime ne? Demeye hiçbir kimsenin hakkı yoktur. İşte Ramazan boyunca ve tüm hayat boyunca bunu be-cerebilen mü'min bayram yapmaya hak kazanmış demektir. Bayram o kişinin hakkıdır.

Bayram; niyette ihlâs ve samimiyetin ifadesidir. Çünkü oruç baştan sona niyetten ibarettir ve sadece Allah'a aittir. Bir mü'minin oruçlu olduğunu sadece Allah bilebilir. Eğer orucunda ve Allah adına yaşadığı tüm hayatında Allah için bir niyet taşıyabilmiş ve bu niyetinde de samimi olabilmişse kişi, yâni niyetini Allah'a hâlis kılabilmişse işte o zaman bayramı hak etmiş demektir. Tüm hayatını Allah için yaşa-mayanlar, tüm hayatlarında Allah adına niyet taşımayanlar, niyetleri bozuk olanlar bayramı hak edemeyen kimselerdir.

Bayram; nefse hakimiyetin ifadesidir. Nefse söz geçirmektir, nefse dizgin vurmanın sonucudur bayram. Nefsinin arzu ve istekleri doğrultusunda, nefsinin hevâ ve hevesleri istikametinde bir hayatı terk edip; ya yemeyi içmeyi terk etmek türünde negatif, ya da oruç tutmak, kurban kesmek, namaz kılmak, infak etmek, paylaşmadan yana olmak türünde pozitif eylemler ortaya koymanın neticesidir bayram. Nefis yaratılışı gereği hiçbir zaman bunları istemez. Ne salih amelleri icra etmeye, ne de gayri salih amelleri terk etmeye razı olmaz nefis. O, hiçbir kayd altına girmeden, Allah'ın haram helâl yasalarını dinlemeden sorumsuzca hareket etmek ister. İpini koparmış bir deve gibi sere serpe, özgürce

bir hayat yaşamak ister. İşte böylece nefsine hakim olup onu Allah'ın istediği şekilde dizginlerini eline alabilen kişi bayramı hak etmiş demektir.

Öyleyse ey nefislerine hakim olabilen müslümanlar. Ey şu uzun ve sıcak Ramazan günlerinde Allah adına oruç tutacağız diye varlık içinde darlık çeken müslümanlar. Ceplerinde paraları olduğu halde, ellerinin altında her türlü yiyecek bulunduğu halde, buz dolaplarında soğuk suları olduğu halde, onlardan istifade imkânları ellerinde olduğu halde sırf Allah sebebiyle, Allah hatırına ellerini onlara uzatmayan ve varlık içinde yokluk çeken müslümanlar. İşte bayram böylece nefse hakim olanların hakkıdır. Buyurun bayram edin. Mübarek olsun bayramınız.

Çünkü bayram; kurtuluş demektir. Dünyaya ve dünyalıklara kulluktan, mâsivaya, Allah'tan gayriye kölelikten, mala mülke, makama mansıba, çoluğa çocuğa, babaya anaya, ağaya patrona, yasalara yönetmeliklere, çevreye topluma, âdetlere törelere, modaya topluma ve hasılı Allah'tan başka ger şeye ve herkese kölelikten kurtuluşun ifadesidir. Herkese ve her şeye karşı hür, ama Allah'a kul köle oluşun neticesidir bayram. Allah'tan başkalarına ait tüm ipleri, tüm prangaları, tüm tasmaları, tüm bağları kırıp atabilmenin sonucudur bayram. Eğer şu anda gözünüzde, gönlünüzde tüm mâsivanın değersizliği anlaşılabilmişse, bayrama böyle bir ruh temizliği, böyle bir düşünce berraklığıyla çıkabilmişseniz bayramınız mübarek olsun.

Evet, bayram kurtuluş demektir dedim. İnsan kendisini ezen günahlarının yükünden kurtulunca bayram yapmayı hak eder. Günahları terk edip rahatça Rabbine yönelebilen kişinin hakkıdır bayram. Nitekim bir bayram hutbesinde Resûlullah efendimizin üç kere âmin, âmin, âmin dediği rivâyet edilir. Sebebini soranlara da sevgili efendimiz şöyle buyurmuşlardır: Cebrail; Ramazan gelip geçtiği halde gü-nahlarını terk edip Rabbine kulluğa yönelemeyen, günahlarını affettiremeyen, böyle bir fırsattan istifade edemeyen kimselere yazıklar ol-sun dedi, ben de âmin dedim buyurmuşlardır. Demek ki Ramazan bü-yük bit fırsattır. Ramazanda mü'min günahları terk edip Rabbine kulluğa koşacak ve kendisini, günahlarını affettirecek ve sonunda da bu-nun bayramını yaşayacaktır. Bunu beceremeyenlerin bayramı idrak etmiş olsalar da bayramları yoktur.

Bayram; sabrın, sebatın sonucu demektir. Ya da zafere ulaş-manın sevincidir. Kulluk yolunda sabredeceğiz. Haramlardan kaçın-ma gibi negatif, farzları yerine getirme gibi pozitif bir sabır ortaya koyacağız. Allah'ın emirlerini icra ve nehiylerinden uzak durma konusunda sabredeceğiz, bir daha sabredeceğiz, bir daha, bir daha sabredeceğiz. Ramazanda sabır mektebinden geçeceğiz. Yeryüzü kâfirlerinin doyumsuzca insanların ellerindekilere, ceplerindekilere uzandıkları, müslümanların ağızlarındakileri bile alıp kendi doyumsuz ağızlarına götürmek için çırpındıkları, bunun için savaşlar başlatıp

kan dökmekten bile çekinmedikleri bir dünyada bizler bırakın haramları helâl yiyeceklerimizden bile vazgeçerek tüm dünyaya Allah için bir sabır dersi vereceğiz. Kendimizi Ramazanın sabır mektebinde bileyeceğiz. İbadetlere devam konusunda sabredip dişimizi sıkacağız. Her türlü dış zorlamalara karşı sabredip Allah'a kulluğumuzda geri adım atmayı aklımızın ucundan bile geçirmeyeceğiz. Tüm yerli ve yabancı kâfirlerin, tâğutların, zalimlerin baskılarına karşı sabredip Allah'ın istediği bir hayattan vazgeçmeceğiz. Sabır budur zaten. Sabır her şart altında Allah'a kulluğu sürdürmektir. İşte bunu becerenlerin hakkıdır bayram. Değilse her şart altında değişik bir tavır takınan, geri adım atan, kulluğunu bozan kimselerin bayramları yoktur.

Bayram; hayatı düzenlemenin, yaşanacak hayatın Allah adına olması için Allah'a ahit yenilemenin ifadesidir. Mü'min Ramazan mektebinde belli dönemlerde belli şeyleri yapma alışkanlığını kazanacaktır. Meselâ iftar bekleyecek, sahur icra edecek, Arafat'ta irfana ulaşmanın bilincine erecek, Meş'arde onu kuru bir bilgi yığını olmaktan çı-karıp şuur haline getirecek, amele dönüştürecek, uygulamaya koyacak, Mina'da da bu yolda karşısına çıkan tüm engelleri kurban edecek noktaya gelecek. İşte hayatı böylece düzenleyeceğine dair Allah'a söz vermenin, O'nunla ahit yenilemenin ifadesidir bayram.

Yine bayram; işte bütün bunların neticesi olarak kulluğa kabulün ifadesidir, teabbudün beyanıdır. Az evvel ifade ettiğim gibi Allah için orucunu yaşayabilen, Allah'a kulluğunu Allah'ın istediği şekilde icra edebilen mü'min Rabbi tarafından kulluğa kabul ediliyor. İşte Mevlâ beni kulluğuna kabul buyurduğu için, kulluk şerefine eriştirdiği için ben bayram yapıyorum. Meselâ Hz. İbrahim Allah'a O'nun istediği gibi kulluk icra etti. Allah'ın emrine teslim olup O'nun adına oğlunu yatırıp kurban olarak boynunu kesmeye azmetti. Sen nasıl istersen ya Rabbi, dedi ve sonunda bu teslimiyetiyle kulluğa kabul edildi de hemen bayram etti. Oğlu İsmail de yine Allah'ın emrine teslim olarak babasının bıçağının altına yattı da o da sonunda bayramı hak etti. Sizler de teslim olduysanız Allah'ın emirlerine, sizler de teslim ettiyseniz çocuklarınızı Allah'ın emrine, sizler de bir şeylerinizi kurban ettiyseniz Allah için, o zaman sizler de bayramı hak etmişsiniz demektir.

Bayram; kişinin Kadir gecesini yaşamasının, Kadir gecesinde inmeye başlayan Kur'an'ın kadr u kıymetini bilmesinin ifadesidir. Kur'-an'ın kadr u kıymetini anlayan, Kur'an'sız müslümanlık olmayacağının farkına varan, Kur'an'ı eline alan, onu hayatına indiren, indirgeyen, tüm hayatını onunla düzenleme yoluna giren kişi bayramı hak etmiştir. Unutmayalım ki Kur'an'ın kadr u kıymetini bilemeyen bir kişinin ömründe hiç Kadir gecesi olmadığı gibi, bayramı da yoktur.

Son olarak bu sûrenin beyanıyla diyelim ki bayram; bir fecirdir. Zulmetten, karanlıklardan sonra gelen bir aydınlıktır bayram. Çileden, ıstıraptan, işkenceden, yoğun bir çaba ve çırpınıştan sonra erişilen bir aydınlıktır bayram. Hakkın hakimiyetini gerçekleştirme ve zaferi kucaklama adına çalışılıp çırpınılan bir on gecenin sonunda erişilen bir sevinç anıdır bayram.

Evet, son geceye de yemin olsun ki!

"Bunların her biri akıl sahibi için birer yemine değ-mez mi?"

Bu yemin değmedi mi? Yemine değer değil mi bu konu? Akıl sahipleri bu yeminden de mi ibret almayacaklar? Aklı olan kimselere bu kadar yemin yetmez mi? Aklı başında olanlar için bu yeminler en büyük yeminlerdir. Ya da bu yeminleri ancak akıl sahipleri anlar. Bundan sonra örnekler verecek Rabbimiz. On geceyi yaşayanları, yaşamayanları, geceyi ve gündüzü Allah'ın istediği biçimde değerlendirip değerlendirmeyenleri, eziyet çekenleri, yakılanları, gömülenleri anlatacak. Bakın şöyle buyuruyor:

6. "Görmedin mi Rabbin ne yaptı Âd kavmine?"

7. "Sütunlar sahibi İreme?"

8. "Ki ülkeler içinde onun benzeri yaratılmamıştı."

Görmedin mi Rabbin ne yaptı Âd'a, Âd kavmine? Görmedin mi ne yaptı Rabbin yüksek sütunlarla dolu Âd-ı İreme. Âd kavminin mesire yeri, bağlık-bahçelik yeri olan İrem yalancı dünyanın yalancı cennetiydi. Meşhur Şeddad'ın meşhur cenneti de oradaymış. Âd toplumunu ve onlara yaptığını anlatacak Rabbimiz.

Rabbimiz Âd milletine, elçi olarak Hz. Hud'u (a.s) göndermişti. Âd kavmi Yemen, Yemame, Cidde, Hadramut arasında yaşamış bir kavimdir. Kur'an'ın bize anlattığına göre Âd toplumu, Arapların yakından tanıdıkları, bildikleri, şiirlerine konu ettikleri bir toplumdur. 1970 lerde İngilizler bu bölgede Âd'ın helâk edildikleri bölgede bazı araştırmalar yapmışlar, bazı bulgular elde etmeye çalışmışlar, ama azabın indiği, azabın merkezi olan o bölgeye girmeleri mümkün olmamıştır.

İbni İshak'ın rivâyetine göre Âd kavmi Umman'dan Yemen'e kadar uzanan geniş bir bölgede, Ahkâf denen bölgede yaşıyordu. Bu bölgede meskun olan Âd toplumu tüm civar ülkelere de hakim bir du-rumdaydı. Hâlâ şu anda bile Hadramut taraflarında bunların evlerinin, barklarının, şehirlerinin, medeniyetlerinin izlerine, kalıntılarına rastlanmaktadır.

Âd kavmi gibisi, memleketlerde bir daha yaratılmamıştır. Çok güçlü, kuvvetli, otuz-kırk metre boyunda insanlar… Cenneti dünyada arama sevdasına tutulmuş, cenneti dünyada kurma, ya da dünyayı cennetleştirme cinnetine kapılmış bir kavimdi. Dünyayı kıble edinmiş, tüm plan ve programlarını dünya adına yapan bir toplum, bir karakter... Bu karakterin, bu kıblenin tezahürü olarak da İrem'i görüyoruz. Bağlar, bahçeler, eğlenceler, köşkler, kafesler, kanaryalar, kâşâneler... Hiç ölmeyecekmiş gibi bir hayat yaşıyorlardı. Gündemlerinde Al-lah, Allah'a kulluk yoktu. Gündemlerinde âhiret, ölüm, ölüm ötesi hayat yoktu. Canları ne istiyorsa onu yapıyor, keyifleri istikâmetinde bir hayat yaşıyorlardı. Allah'ı da, O'nun elçisini de dinlemiyorlardı.

Şuarâ sûresinde de Hz. Hud'un (a.s) onlarla diyalogu şöyle anlatılır. Allah'ın elçisi onlara şöyle diyordu:

"Siz her yüksek yere koca bir bina kurup, boş şeylerle mi uğraşırsınız? Temelli kalacağınızı umarak sağlam yapılar mı edinirsiniz? Yakaladığınızı zorbaca mı yakalarsınız? Artık Allah'tan sakının ve bana itaat edin. Bildiğiniz şeyleri size verenden sakının; davarları, oğulları, bahçeleri ve akarsuları size O vermiştir. Doğrusu hakkınızda büyük günün azabından korkuyorum" dedi. İster öğüt ver, ister öğüt verenlerden olma, bizce birdir."
(Şuarâ 128, 136)

Dünyayı cennetleştirme cinnetine kapılmış olan bu toplum bu dünyada ne kadar oturacakları, ne kadar kalacakları belli olduğu halde sanki hiç ölmeyeceklermiş gibi her bir dağın başına villalar, köşkler, eğlence yerleri yapıyorlardı. Oturamayacakları evler yapıyorlar, yiyemeyecekleri, tüketemeyecekleri servetler topluyorlardı. Kendilerini ebedîleştirsin diye, hiç ölmeyelim ve ebediyen yaşayalım diye evler, köşkler, dükkanlar, fabrikalar, iş yerleri yapıyorlardı. Adamların öyle bir hayat programları vardı ki, sanki hiç ölmeyeceklerdi. Dünyaya bu bağımlılıklarından, âhireti unuttuklarından ötürü de tuttukları zaman cebbarların tuttuğu gibi tutuyorlardı. Tuttukları insanları zorbaların tut-tuğu gibi tutuyorlardı. Güçsüzleri, mazlumları, garibanları kötü yaka-lıyorlar ve onlara zulmediyorlardı. Tuttuklarının canını çıkarıyor, yakaladıklarının kanını emiyorlardı. Âhirette yaptıklarının hesabının sorulacağına inanmadıklarından dolayı hak-hukuk tanımıyorlardı. Dünyaya bağımlılıkları, doyumsuzlukları yüzünden insanlara zulmediyorlardı.

Onların bu bozuk düzen hayatlarını gören Allah'ın elçisi kendilerine şöyle diyordu: "Ey kavmim! Ey toplumum! Böyle yapmayın! Allah'tan korkun! Allah'a karşı muttaki olun! Allah'la yol bulun! Yolunuzu, hayatınızı Allah'a sorun! Hayatınızı Allah için yaşayın! Yaptıklarınızı Allah'a lâyık yapın! Hep

O’nun kontrolü altında olduğunuzu unutmadan yaşayın! Allah’a kulluğunuzun bilincinde olun! Allah’ın koruması altına girip O’nun istediği bir hayatı yaşayın! Rabbinize itaat edin! Hep O’nu dinleyin! Hesabınızda hep Allah olsun!

Bunun için de bana tabi olun! Rabbinizin sizden istediği kulluğu benden öğrenin! Ben sizin için Rabbimiz tarafından seçilmiş ve görevlendirilmiş bir elçiyim. Ben kulluk örneğiyim. Allah sizden istediği kulluğu benim şahsımda örneklemiştir. Ben bir kulluk modeliyim. Bana bakın, beni izleyin, bana uyun ve benim gibi Rabbinize kul olun!” Bu sözlere karşı müstekbirce bir tutum sergiliyorlar ve Allah’ın elçisine şöyle diyorlardı:

“Ey peygamber! Boşuna uğraşma! Boşuna yorma kendini! Vaaz etsen de etmesen de, uyarsan da uyarmasan da fark etmez, çünkü kesinlikle biz değişmeyeceğiz Bizim için uyarının varlığıyla yokluğu birdir. Bizi ha uyarmışsın, ha uyarmamışsın. Biz kesinlikle seni dinlemeyeceğiz, yolumuzdan, hayatımızdan, hayat programımızdan vazgeçmeyeceğiz. Sen kendi işine bak ey Hud, biz ne yapacağımızı, nasıl yaşayacağımızı biliyoruz.” Onlar, hayatlarına Allah’ı da, Allah’ın elçisini de, Allah’ın gönderdiği mesajını da karıştırmamaya çalışıyorlardı. Allah’ın âyetleriyle mücâdeleye tutuşuyorlar, Allah’ın elçisini yok etmeye soyunuyorlardı. Bakın kendilerinin kurtuluşu için gelmiş bir Allah elçisine şöyle diyorlardı:

“Bize yalnız Allah’a kulluk etmemizi, babalarımızın taptıklarını bırakmamızı söylemek için mi geldin? Doğru sözlülerden isen haydi bizi tehdit ettiğin azaba uğrat” dediler.”
(A’râf 70)

Diyorlar ki: “Ey Hud! Bizi yalnız Allah’a kulluğa çağırmaya mı geldin? Bizi babalarımızın dinledikleri tanrılarımızı terk edip yalnız Allah’ı dinlemeye çağırmaya mı geldin? Bizi öteki tanrılarımızdan vaz-geçirip sadece Allah’a kulluğa çağırmaya mı geldin? Yani şimdi bizler sadece Allah’ı mı dinleyeceğiz? Sadece O’na mı kulluk edeceğiz? Pe-ki o zaman bizim öteki İlâhlarımız ne olacak? Öteki tanrılarımız ne olacak? Nereye koyacağız onları?”

Bu âyetten anlıyoruz ki, Âd kavmi Allah’ı bilmeyen, tanımayan bir toplum değildi. Allah’ın elçisine: “Ne yâni ey Hud! Durup dururken bir Allah mı çıkardın? Durup dururken bize yeni bir Allah mı bulup gel-din? Bu da nereden çıktı? Bugüne kadar hiç duymadığımız, hiç bilmediğimiz bir Allah mı çıkardın?” demiyorlar da, şöyle diyorlardı: “Ey peygamber! Bizi sadece O’na kulluğa mı çağırıyorsun? Öteki İlâhlarımızı terk edip sadece O’nu dinlemeye, egemenlik hakkını sadece O’na vermeye, hayatımızda söz sahibi olarak sadece O’nu kabule mi çağırmaya geldin?”

Yani Allah'ı biliyorlardı, tanıyorlardı, hattâ zaman zaman O'na kulluk da ediyorlardı, ama hayatlarında yetkili gördükleri başka Rableri, başka İlâhları da vardı da, onları da dinlemek zorunda olduklarını söyleyerek sadece Allah'a kulluğa yanaşmıyorlardı. Tamam İlâhlardan bir İlâh olarak, tanrılardan bir tanrı olarak Allah'ı da dinleyelim. Hayatımızın ibadet bölümünde O'nu dinleyelim ama hayatımızın öteki bölümlerinde söz sahibi olan öteki İlâhlarımızı da dinlemek zorundayız diyorlardı.

Bakıyoruz, şimdikiler de aynı şeyleri söylüyorlar. Tamam Allah yücedir, Allah büyüktür, ama yerinde dursun. O bizim hayatımıza karışmasın, diyorlar. Tamam Allah'tır, Rabbtır, İlâhtır, yücedir, severiz, sayarız ama hayatımıza karışmasın. Tamam hayatımızın belli bölümlerinde Allah'ın yasaları geçerlidir. Namaz, oruç, abdest gibi konularda Allah'ı dinleriz, ama hayatımızın öteki bölümlerinde bizim kendi ya-salarını uygulamak zorunda olduğumuz başka Rablerimiz, başka İlâhlarımız vardır. Meselâ hukuk konusunda başka Rablerimiz var, eğitim alanında başka tanrılarımız, kılık-kıyafet konusunda başka Rablerimiz var, diyorlar. Tamam İlâhlardan bir İlâh olarak, tanrılardan bir tanrı o-larak Allah'ı da dinleyelim, Allah'a da kulluk edelim, ama bizim hayatımıza karışan başkaları olduğu için sadece O'nu dinlemeye, sadece O'na kulluk etmeye, sadece O'nun yasalarını uygulamaya hayır, di-yorlar. Zaten tarih boyunca Allah konusunda hiç itiraz çıkmamıştır. Hattâ hayatın bazı alanlarında O'nu dinleme, O'na itaat etme konusunda da pek itiraz yoktur. Ama hayatın tümünde sadece Allah'ı dinleme, hayatın tümünde sadece Allah'a kulluk dediniz mi, öteki sahte İlâhları, sahte tanrıları reddettiniz mi, işte itiraz burada çıkmaktadır. Dün de, bugün de bu hep böyle olmuştur.

Âd kavmi işte böyle bir toplumdu. Peki acaba Rabbimiz onları bize niye anlatıyor? Kur'an bize önceki kavimleri niye anlatır? İbret alalım da onların yanlışlarına düşmeyelim diye. Zira bizim içinde bulunduğumuz toplum bir yönüyle, ya da birden fazla yönüyle onların toplumuna benzeyebilir. Eğer böyle bir toplum içinde bulunuyorsanız, siz de o toplumda peygamberin yanında yer alın, peygamber gibi davranın, peygamberin misyonuna sahip çıkın ki kurtulasınız. Değilse Allah'ı ve elçisini diskalifiye eden, Allah'ı ve elçisini hayatlarına karıştırmayanlar gibi olursanız, kesinlikle onların helâklerine siz de hazır olun deme adına Allah onları bize anlatır.

Meselâ içinde bulunduğumuz toplum Nuh'un (a.s) toplumu gibi küfürde ısrarlı bir toplum olabilir. 950 sene peygamberi uğraştıran ama yine de yola gelmeyen ve hattâ çocuğunun elinden tutup ona: "Oğlum, yavrum, bu adam Nuh'tur! Peygamber olduğunu ve bizim ha-yatımızı reddettiğini iddia ediyor. Bu bizim ezelî ve ebedî düşmanımızdır. Yarın, öbür gün eğer ben ölürsem sana vasiyetimdir, benden sonra sakın bu adama iman etmeyesin" diye çocuklarına küfrü vasiyet eden ve Peygamberin karşısına geçip: "Bırak bizim yakamızı ey

Nuh! Seni de, getirdiğin mesajı da duymak istemiyoruz!" diyen bir top-lum olabilir. Veya işte burada olduğu gibi içinde yaşadığınız toplum Âd kavmi gibi dünyayı kıble edinmiş, dünyayı Cennetleştirme cinnetine kapılmış, tüm programını dünya adına yapan, âhireti, hesabı, kitabı gündeminden çıkarmış, keyfine göre hayat yaşayan bir toplum olabilir. Hangi toplum içinde olursanız olun o toplumun elçisi gibi olun, o toplumların düştükleri yanlışa düşmeyin deme adına Rabbimiz bunları bize anlatıyor.

Âd kavminin en belirgin özelliği budur. Günümüz Müslümanları açısından çok önemli olduğu için tekrar tekrar bu konuya dönmek zorundayız. Âd kavmi, cenneti dünyada arama, kurma cinnetine kapılmış bir kavimdi. Yahut dünyayı cennetleştirme sevdalısı bir topluluktu. Dünyaya kazık çakma sevdalısı, tüm plan ve programları dünyaya yönelik bir toplumdu. Dünyada mutlu olalım da, dünyada zevk içinde bir hayat yaşayalım da gerisi ne olursa olsun. Varsa da, yoksa da işte bu hayat vardır. Bunun dışında başka bir hayatın varlığına inanmıyoruz. Burada kâm almaya bakalım. Burada her arzumuzu do-yurmaya bakalım" diyen ve sadece burada kalacak, âhirete intikal et-meyecek şeylerin peşine takılmış, gece-gündüz şehvetleri peşinde solucanlar gibi kıvranan bir toplumdu. Hayatları, evleri, barkları, zevkleri, eğlenceleri, bağları, bahçeleri kıbleleştirdikleri dünyacılıklarına göre şekillenmiş bir toplumdu…

Bir sapıklıkları daha vardı, d da levhaları, işaretleri değiştirip vurgunlar düzenlemekti. Yolların işaretlerini, işaret levhalarını değiştirip, yol bilmeyen yolcuları sarp yerlere çekip oralarda soyuyorlardı. Bizde de aynısı yok mu şimdi? Şu anda dünyayı kıble edinenlerin ay-nı şeyleri yaptıklarını ve işaret levhalarını değiştirerek insanları soyduklarını görüyoruz. Şu reklamlar, şu vitrinler, vitrinlere yazılanlar, du-varlara yazılanlar, şu levhalar da aynı şeyler değil mi? Bunlar da aynı hedefi gerçekleştirmek için çalışmıyorlar mı? Bunlar da levhaları değiştirip insanları soymak için çırpınmıyorlar mı? Taktik aynı taktik değil mi?

Şunu mutlaka almak zorundasınız! Şu her evin mutlak ihtiyacıdır! Bunsuz yaşanmaz! Bunlar yeni modellerimiz! diyenler ne yapmaya çalışıyorlar? Adam diyor ki: "Hanımlar! yatağınızı mutlaka değiştirin!" İşte ters yazılmış bir levha! Sana ne benim yatağımdan! Üç yıl daha yatarım bu yatakta. Seni ne ilgilendirir benim yatağım? Hayır! Adam soyacak ya, levhaları, işaretleri değiştirerek vurgun yapma niyetinde.

"Efendim her evin mutlak ihtiyacıdır!" Sana ne benim evimden ya! Ev benim ya! Bir başka levhacı: "Hanımlar! Sizleri düşünüyoruz!" diyor. Sana ne el âlemin hanımından!? Hayır, levhalar, işaretler değişecek, yollar yazar kasalara çıkacak, insanları yazarkasaların önüne uğratacaklar ve orada soyacaklar. Kadınlar yazarkasaların önünde sağılacaklar. Sütlerini sağacaklar, ceplerindekini

alacaklar, sonra da: “Tamam abla! A! Ayıp ettin beyefendi! Sen cebindekileri ver, gerisine taksit yaparız” diyecekler. Yani şimdi git biraz daha paralan, gel onu da sağalım diyecekler. Borcu bitmek üzereyken de karşısına yeni ye-ni şeyler çıkarıp: “Bak sizin için şunları da hazırladık, bunlar yeni model, bunları da almalısınız, şunları da almalısınız.”

Bugün de insanlar levhaları, tabelaları, vitrinleri değiştirip insanları aldatıyorlar. Âd’ın, Semûd’un yaptığıyla şimdikilerin yaptığının ne farkı var sanki? Âdi insanlardı Âd kavminin insanları. Âdi insanlar, haksız yere, haram yollarla insanların mallarını yiyorlardı.

İşte şu anda da görüyoruz ki reklam yollarıyla zorla insanlara mal satmak, insanların mallarını bâtıl yolla yemek isteyenler var. Hem de Âd kavmini elli kere sollamış olarak. Biz sizi düşünüyoruz diyerek insanların ceplerine el atıyorlar. Beni düşünmüyor adam aslında da kendi cebini düşünüyor. Beni düşünüyorsan bırak el atma cebime! Sana ne benim yatağımdan, yorganımdan? Sana ne benim cebimden? Sana ne benim kasamdan, kesemden? İşte böyle reklam yoluyla aslında ihtiyaç olmadığı halde, efendim her evin mutlak ihtiyacıdır, herkes almalıdır, her kola bir saat, her duvara bir saat, her masaya, her eve bir saat, her eve bir araba, her koltuğa bir insan, herkese bir konu, herkese bir koleksiyon, her kola bir nişane, her sokağa, her caddeye, her mutfağa, her yatak odasına… diyerek insanların malları haksızlıkla yenilmeye çalışılmaktadır. Efendim her yakaya lâzım, her geline, her damada lâzım, her parmağa lâzım vs vs…

Düşünün Türkiye’de yetmiş milyon insanın parmağındakiler bir anda sermayeye dönüşüverse, eminim ki pek çok fakirin hayatını kurtaracaktır. Meselâ talebe kesiminin veya okur-yazar-çizer kesiminin bir kere bile okumadan alıp kütüphanelerine attığı kitapları bir dü-şünün. Bunları bir anda sermayeye dönüştürüverseniz kaç fakirin ge-çimidir? Kaç fakirin kaç yıllık geçimi değil mi? Ya da çay bahçelerinden, çay tarlalarından, çay fabrikalarından, çay demleme zamanların-dan, demlenme zamanlarına, çay bardaklarını yıkama zamanlarına kadar gömülen zamanları, emekleri bir düşünün.

Âd kavmi böyle Allah’la, Allah’ın elçisiyle savaşa tutuşmuş, Allah’tan gelen hayat programını reddederek kendi pis dünyalarından vazgeçmeyen bir toplumdu. Kendilerini ısrarlar uyararak hakka dâvet eden Peygamberlerine dediler ki:

“Ey Hud! Haydi bize ne getireceksen getir de görelim. Biz seni de, senin getirdiğin mesajı da reddediyoruz. Bu tavrımıza, bu şirkimize karşılık haydi buyur ne getireceksen getir. Azap mı getireceksin? Taş mı yağdıracaksın? Ateş

mi göndereceksin? Azap mı edeceksin? Haydi ne yapacaksan yap," diyorlar. Cahiller Allah'tan istenmesi gere-ken, Allah'tan beklenmesi gereken şeyleri de peygamberden bekli-yorlar. Allah'ı da, peygamberi de bilmiyorlar. Bilselerdi zaten iman e-derlerdi. Tıpkı Hudeybiye'de yapılan anlaşmanın başına: ***"Rasulul-lah Muhammed"*** ibaresinin yazılmasına bozulup da: "Ey Muham-med! Eğer biz bunu kabul etmiş olsaydık zaten burada bu anlaşmayı yapmazdık" dedikleri gibi. Onlar Peygamberden azap isteyince, Hâkka sûresinde anlatıldığı gibi:

"Allah o fırtınayı üzerlerine yedi gece sekiz gündüz mûsâllat etmişti de, öyle ki, o kavmi içi boş hurma kütükleri gibi orada yerlere serilmiş olarak görürdün."
(Hakka 7)

Rabbimiz onların üzerlerine sarsar denen şiddetli, çok soğuk bir fırtına, yahut taş yağdıran, azgın, atiye bir fırtına gönderdi de taş taş üstünde kalmadı. Her şeyi büküp büküp atıverdi. Allah o kahredici, helâk edici, mahvedici rüzgarı bu kavmin üzerine yedi gün, sekiz gece mûsâllat kıldı, emretti de sürekli o rüzgar esip durdu onların üzerinde. Yani salladı durdu orayı. Her şeyi birbirine vurdu, her şeyi birbirine kattı, hepsi mahvoldular, hepsi tuş oldular. Öyle ki sanki orada insan yaşamamıştı. İçi boş hurma kütükleri, hurma kovanları gibi yirmi-otuz metre boyundaki insanlar yerlere yıkılıvermişlerdi. Güçleri, kuvvetleri, kolları, pazıları, imkânları, malları, mülkleri, medeniyetleri, evleri, köşkleri hiçbir işe yaramamıştı.

"Biz, rahmetimizle, Hud'u ve beraberinde bulunanları kurtardık, âyetlerimizi yalan sayarak inanmayanların kökünü kestik."

Allah diyor ki, biz O'nu, Hud'u ve beraberindeki inananları kurtardık. Onu ve getirdiği mesajını destekleyenleri, peygamber safında yer alanları rahmetimizle kurtardık. Ama beri tarafta âyetlerimizi yalanlayanları, âyetlerimizi işlemez hale getirenleri, âyetlerimizi boşa çı-karıp onlarla ilgilenmeyenleri helâk edip kökünü kazıdık. Kendi sistemlerine, kendi putlarına, kendi hayat tarzlarına tutunarak Allah sistemiyle savaşa tutuşanların da kökünü kestik, diyor Rabbimiz.

Kim iman edecek, kim iman etmeyecek aslında bunu biliyordu Allah. Aslında bunları yaratmadan da biliyordu Rabbimiz. Ama işte böylece hem bu adamları kendi vicdanlarıyla yüzleştirmek, hem insanlara bunları göstermek üzere dünyaya getirip denedi onları ve sonra da köklerini kesiverdi.

Kendimizden bir rahmetle, katımızdan bir rahmetle inananları kurtardık, diyor Rabbimiz. Demek ki Rabbimizin rahmeti olmadıkça kurtuluş kesinlikle mümkün değildir. Bunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız. Rabbimizin rahmeti ve rızası, desteği olmadıkça ne bu dünyada, ne de ukbâda kurtuluşumuz kesinlikle mümkün değildir. Yani bir dâvâ ki, arkasında Allah yoksa o dâvânın galip gelmesi kesinlikle mümkün değildir. Öyleyse tüm mücâdelelerimizde Allah yasalarına uygun hareket edelim ki Allah bizimle beraber olsun. Tavizler vererek, Allah'ın hoşlanmayacağı yollara saparak Allah desteğini kaybetmemeye çalışalım.

9. "Vadide kayaları kesip yontan Semûd milletine ne yaptı Rabbin?"

Rabbimiz, Âd'ın başına gelenleri kısaca anlattıktan sonra şimdi de Semûd kavmini anlatmaya başlıyor. Semûd kavmi, Âd kavminden sonra gelmiş, onların halefi olarak Medine ile Kudüs arasında ***"Hicr"*** denilen bölgede yaşamış bir kavimdir. Hattâ Allah'ın Resûlü, Tebûk taraflarına giderken yanındaki ashabına şöyle buyuruyordu: "Buradan hızlı geçin, zira burası Semûd toplumunun kendilerine elçi olarak gönderilmiş olan kardeşim Sâlih'in devesini katlettikleri yerdir. Burası azabın indiği yerdir. Azap bölgesinde eğlenmeden yürüyün."

Semûd'un en büyük şehirlerinden birisi, belki de merkezi ***"Medayin-i Sâlih"***tir. Bu şehrin harabeleri üzerinde yapılan incelemelerden anlaşıldığına göre bu şehrin nüfusu beş yüz bin civarındaymış. Bu toplum muhtemelen helâk edilen üçüncü toplumdur. Kendilerinden önce sırasıyla Nuh kavmi, Âd kavmi helâk edilmiş ve onların arkasından da bu toplum gelmişti.

Semûd'un bir özelliği daha vardı, o da tüm hayırları, tüm menfaatleri reddetmek. Hayırdan ve hayırlıdan hoşlanmayan bir toplum. Meselâ adama diyorsunuz ki, "İşte şu ekmek temizdir, al götür ye bu-nu!" Hayır, adam illa da pislik yiyecek. Tertemiz ekmeği değil de pisliği seviyor adam. Hayırlıyı reddetmek, temizden nefret edip pisi sevmek gerçekten garip bir özelliktir. İşte Semûd kavminin böyle bir karakteristik özelliği vardı. Allah, Semûd kavmine bir deve gönderdi… Mûcize bir deve… Diğer develere benzemeyen, onlardan farklı, Allah'ın gücünü, kudretini ortaya koyan bir deveydi bu. Toplum için de hayırdı, hayırlıydı, bereketliydi. Hiçbir zararı yoktu bu devenin. Tek suçu süt vermekti. Süt vererek tüm kavmi doyuracak özellikte bir deve. Üstelik bakmayacaklar, beslemeyecekler, doyurmayacaklardı. Bir gün şehrin tüm sularını bu deve içecek, ertesi gün de içtiği suyu süt diye kavme ikram edecek ve tüm toplumu doyuracaktı. Söyleyin şimdi: Bu deve hayırlı mı, hayırsız mı? Bereketli mi, bereketsiz mi? Böyle bir deve elbette hayırdan, bereketten ibaretti.

Ama alçaklar bu hayra tahammül edemediler de bu deveyi katlettiler. Allah'ın bu hayrına, Allah'ın bu ayetine tahammül edemediler de bu deveyi

öldürüverdiler. Bu deveyi öldürerek yeryüzünde Allah'ın bir ayetini yok etmek, silmek istediler. Allah'ın varlığını, Allah'ın gücünü, kudretini hatırlatan bir ayetin görüntüsüne tahammül edemediler. Tıpkı şu anda yeryüzünde varlığı hayır olan, varlığı tüm dünya insanlığı için bereket olan, tüm suçu süt verip dünyayı beslemek olan Müslümanları katletme adına tüm dünya kâfirlerinin soyunduğu gibi. Şu anda yeryüzü Müslümanlarının bir tek suçları var. O da süt vermek. Ürettikleriyle tüm dünyayı doyurmak. Ama bakıyoruz kâfirler bugün de hayırdan, hayırlıdan, bereketliden hoşlanmıyorlar. Kâfirler bugün yeryüzünde Müslümanların varlığına tahammül edemiyorlar. Tıpkı dün Allah'ın kendilerine süt verip beslemesi için gönderdiği deveye, yâni Allah'ın böyle bir âyetinin varlığına dayanamayıp da onu yok etmeye teşebbüs eden Semûd kâfirleri gibi.

"Bu deve mûcize bir devedir. Yaratılışı mûcizedir. Allah onu bir kayalıktan çıkarıp yaratmıştır. Öteki develerden farklı bir ayettir. Onun içindir ki yaratılışıyla ve varlığıyla sürekli bize Allah'ı hatırlatıyor. Sürekli bizi Allah'la yüz yüze getiriyor. Halbuki biz O'nu unutarak rahat bir hayat yaşamak istiyoruz. Görüntüsüyle bize sürekli Allah'ı, âhireti, hesabı, kitabı hatırlatıp bizim iştahlarımızı kaçıran bu deveyi mutlaka öldürmeliyiz. Bu ayeti mutlaka insanların gözleri önünden silmek zorundayız. Bunu unutmak ve insanlara unutturmak zorundayız," diyerek Allah'ın bir âyetini yok etmek üzere bu deveyi öldürdüler. İşte şu anda da günümüz kâfirleri aynı şeyi yapmaya çalışıyorlar. "Görüntüleri bize hep âhireti hatırlatıyor. Varlıkları bize hep Allah'ı hatırlatıyor. Varlıkları, hayatları, hayat programları, kılık-kıyafetleri, örtüleri, namazları, namusları, oruçları hep bize sapıklığımızı hatırlatıyor. Müs-lümanca kimlikleri bizim küfrümüzü açığa çıkarıyor. Programları, hayatları bizim programlarımızın uygulanmasına izin vermiyor. Başka çaresi yok, bu Allah âyetlerini, bu Allah görüntülerini yok etmek zorundayız." diyorlar.

Sâlih'in (a.s) kavmi olan Semûd kavmi hayırdan, hayırlıdan hoşlanmayan bir toplumdu. Allah'a, Allah'ın dinine, Allah'ın elçisine ve onun Allah'ı hatırlatmasına tahammül edemeyen, Allah ve elçisiyle savaşa tutuşan bir toplumdu. Halbuki bunlar da kendilerinden önceki toplumların yok edilişlerini görmüşlerdi. Bu adamlar Âd kavminin torunlarıydı. Ne gariptir ki bu adamlar kendilerinden önce Nuh kavminin suyla, Âd kavminin de dondurucu bir fırtınayla helâk edildiklerini görmüşlerdi. Allah'ın gücünü, kudretini, Allah ve elçisine kafa tutanların başlarına gelenleri biliyorlardı. Gördükleri, bildikleri bu tecrübelerden dolayı bunlar kendilerinden öncekilerin âkıbetine uğramamak için yüksek kayaları, kayalıkları yontarak yüksek yüksek barınaklar yapmışlar, evlerini, şehirlerini yüksek kayalıkların arasında yontarak oluşturmuşlardı. Sudan etkilenmemek, rüzgardan korunmak için böyle yaptılar. Böylece güya kendilerini garantiye aldıklarını zannediyorlardı. Artık Allah'la tutuştukları savaşta, peygambere karşı gerçekleştirdikleri mücâdelede Âd kavmini yakalayan rüzgar onları yakalayamayacak, Nuh toplumunu helâk eden su onlara bir şey

yapamayacaktı. Onun için bu gerçekleri bildikleri halde yine de kendilerinden önce helâk edilen toplumların yolundan gitmekten korkmuyorlardı.

“Biz onlar gibi tedbirsiz değiliz” diyorlardı. “Onlar evlerini, şehirlerini düzlük arazilerde kurdular ve Allah’ın deprem, sel ve diğer afetlerine yenik düştüler. Ama biz onların yanlışlarına düşmeyeceğiz. Biz evlerimizi, yerleşim merkezlerimizi dağ gibi kayalıkları yontup oralarda oluşturacağız ve böylece hiçbir şeyden etkilenmeyeceğiz. Allah’la savaşımızda başarılı olacağız” diyorlardı. Dikkat ediyor musunuz? Adamlar atalarının, dedelerinin başına gelenlerden böyle bir ders çıkarıyorlardı. Onlar şöyle şöyle hata ettiler biz yapmayacağız… Şimdi de aynısı değil mi? Onlar evlerini depreme dayanıklı yapmadıkları için yenik düştüler. Bizler bundan ders çıkarıp evlerimizi şöyle şöyle yapıp Allah karşısında yenik düşmeyeceğiz diyenlerin durumu da aynı değil mi? Halbuki atalarımızın başına gelenlerden başka türlü dersler çıkarmalıydık. Onlar Rablerine kulluktan çıktılar. Onlar Allah ve elçisiyle savaşa tutuştular, onlar dünyayı kıbleleştirdiler, onlar âhireti gündemlerinden düşürdüler. Onlar Allah’ı ve O’nun hayat programını unutup hevâ ve hevesleri istikâmetinde bir hayata yöneldiler de onun için bütün bunlar başlarına geldi. Bizler öyle yapmayalım. Bizler bundan bir ders çıkarıp onların düştüğüne düşmeyelim demeleri gerekirdi.

Geçmişlerini yanlış yorumladılar. Atalarının başlarına gelenleri yanlış değerlendirdiler. Evlerini onlarınkinden daha sağlam, daha güvenilir bir zeminde kurarak güya Allah’a ve O’ndan gelebilecek bir helâke karşı kendilerini emniyete aldıklarını sandılar. Ama Allah bir sesle, bir sayhayla onları yok ediverdi. Rabbimiz hepsini bir rüzgarla, bir depremle, bir suyla yok edecek değil ya! Allah’ın orduları çoktur. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O’nun ordusudur. Bir sayha ordusuyla da onları yok ediverdi Rabbimiz.

Semûd kavmine de peygamberleri Sâlih (a.s) vasıtasıyla Allah hidâyeti, kulluğu, doğru yolu göstermişti. Sanki Rabbimiz suç Bizim değil, Biz onlara gereken hidâyeti gösterdik, diyor. Onlara doğru yolu, hakkı, kulluğu, hidâyeti gösterdik. Yani durup dururken Biz onları helâk etmedik. Onlar helâki hak ettiler de onun için helâk ettik, diyor Rabbimiz. Allah onlara hidâyeti, basireti, basiret yollarını göstermiştir. Ama onlar körlüğü basirete, dalâleti hidâyete, kendi hevâ ve heveslerini, kendi hayat programlarını, kendi keyiflerini Allah yasalarına tercih ettiler. Kendilerinden öncekiler gibi körlüğü hidâyete, küfrü imana, sapıklığı hidâyete tercih ettiler. Sâlih’e (a.s) ve onunla beraber iman edenlere dediler ki: “Biz sizin inandığınızı inkâr ettik. Biz sizin iman edip kutsadığınız her şeyi inkâr ediyoruz.”

Bu inkârlarını, küfürlerini açığa çıkarmak için de Allah’ın bir mûcize olarak Sâlih’e (a.s) verdiği deveyi öldürdüler. Hud sûresinin 65. âyetinde

anlatıldığına göre devenin öldürülmesinden sonra Sâlih (a.s) onlara üç günlük bir süre tanıdı. Üç gün yurtlarında istediklerini yapabileceklerini söyledi. Çünkü bu süre içinde Allah'ın azabı gelip onları yakalamıştı. Azabın geleceği gece onlar da Hz. Sâlih'e (a.s) saldırmayı ve onu öldürmeyi planlıyorlardı. Ama Allah onları da başlarına gelen bir sayhayla, bir yıldırımla, bir racfeyle veya geberin ge-beresiceler! diye bir sesle helâk ediverdi. Allah yerlerini, yurtlarını bir sarstı ki, o kıyâmet kopsa da yıkılmaz zannettikleri mağaralarını, binalarını yerle bir ediverdi. Allah'la ve Allah'ın âyetleriyle savaşa tutuşan bir toplum daha yok olup giderken, Rabbimiz onların içinden inananları da kurtardık, diyor.

Rabbinle savaşa tutuşan Semûd'a Rabbinin yaptıklarını görmedin mi? Gözünle görür gibi vahiyle buna muttali olmadın mı Peygamberim? Semûd'un başına gelenleri sizler de görmediniz mi ey insanlar? Ne oluyor size? Ne yapmaya çalışıyorsunuz? Bütün bunları Ben size ne için anlatıyorum? Sizler ne yapmaya çalışıyorsunuz? Yoksa sizler de onlar güçsüzlerdi. Onlar dağınık toplumlardı. Allah onlarla baş edebilmiştir. Ama şu anda bizim düzenli ordularımız var. Yer altı, yerüstü filolarımız, tanklarımız, zırhlılarımız, füzelerimiz, atom reaktörlerimiz var. Bizler şimdi Birleşmiş Milletleri oluşturduk, Nato'yu kurduk. Artık Allah bizimle başedemez diyerek kendinizde güç-kuvvet görüyorsunuz da ondan mı Rabbinizle, Rabbinizin yasalarıyla savaşa kalkışıyorsunuz? Kendinizi bir şey zannederek mi Rabbinizin yasaları yerine kendi yasalarınızı hakim kılmaya çalışıyorsunuz? Rabbimiz, gerek bu âyetlerin geldiği dönemin kâfirlerine, gerekse asrımız kâfirlerine sesleniyor.

"Ey insanlar! Unutmayın ki tarih boyunca helâke uğrayan toplumlar teknolojik ve ekonomik yönden zayıf oldukları için helâke uğramış değillerdir. İşte size anlatıyorum ki, onların helâk sebebi bu değildir. Aksine onların helâk sebebi Benimle ve elçilerimle çatışma içine girmeleridir. Gündemlerinden Beni, dinimi düşürmeleri ve kendi keyiflerince bir hayat yaşamaya yönelmeleridir. İnsanlar Benim tarafımdan kendilerine verilen imkânlara, Benim tarafımdan ulaştırıldıkları dünya güçlerine dayanıp güvenerek kendilerini Benim dinimden müstağnî sayarak, hayat programlarını kendileri yapmaya kalkışarak dünyada dilediklerini yapabilecekleri zannına kapılıp, kendilerini bir şey zannedip, gururlanıp gerçek güç kaynağı olan Bana kafa tuttular. İşte helâk sebebi budur. Şimdi de öyle diyor değil mi bu müstekbirler? Ar-tık insan çağ atlamıştır. Artık önceki dönemler kapanmış, insan, rüş-dünü ispat etmiştir. Artık insan kendi kendine yeterli olduğu, kendi kendine ayakta durabileceği, kendi sistemini kendisi yapabileceği bir bilince ulaşmıştır. Binaenaleyh artık insanın Allah'a da, Allah'ın kitabına da, Allah'ın elçisine de, Allah'ın hayat programına da ihtiyacı kalmamıştır, diyorlar. Kalmış mı, kalmamış mı yakında göreceğiz?

10. "Kazıklar sahibi Firavun'a ne yaptı?"

11. "Bunlar ülkelerde azmışlardı."

12. “Oralarda çok bozgunculuk yapmışlardı.”

13. “Bu yüzden Rabbin de onların üzerlerine azap kamçısını yağdırıverdi.”

14. “Doğrusu Rabbin hep gözetlemekteydi.”

Bir de Firavun’a ne yaptı Rabbin görmedin mi Peygamberim? buyurarak Rabbimiz şimdi de yeryüzünün en büyük tâğutlarından birisi olan Firavun’a yaptıklarını anlatacak. Kur’an bize ne Firavun’u, ne Nemrut’u, ne Ebu Leheb’i, ne de Ebu Cehil’i anlatmak için gelmemiştir. Kur’an bize kulluğu anlatmak için gelmiştir. Biz nasıl kul olacağız Allah’a, Allah bizden nasıl bir kulluk ister, işte Kur’an bize bunu anlatmak için gelmiştir. Kur’an, kulluk kitabıdır. Bize kulluğumuzu an-latma adına gelen bu kitap, zaman zaman bunlara da atıflarda bulunur. Hem kulluğun sapma noktalarını göstermek, hem de kulluk yolunda karşımıza çıkan engeller karşısında sabırlarımızı, cesaretlerimizi, imanlarımızı pekiştirmek üzere zaman zaman bunları bize anlatır.

Düşünsenize, Rabbiniz kazıklar sahibi Firavun’a ne yaptı? Ha-ni böyle zalim güçler karşısında insan biraz korkar, bunların tehditleri karşısında insanın kalbine bir ürperti gelir ya, eğer bu zalimlere karşı gelirsem, eğer bunların yasalarını terk ederek Rabbimin istediği bir şekilde yaşarsam, eğer bu tâğutlara değil de Rabbime kul olursam, eğer bu zalimlerin baskılarına, zulümlerine rağmen İslâm’ı yaşarsam bunlar bana zulmederler, beni öldürürler, beni zindanlara atarlar veya eğer Rabbimin istediği gibi giyinir, Rabbimin istediği biçimde bir hayat yaşarsam çevrem beni dışlayıverir, ailem beni atıverir, ordular geliverir, Firavunlar üzerime yürüyüverir gibi zaaflarımız gündeme gelir ya, işte böyle durumlarda onların hiçbir değer ifade etmeyeceklerini, onların korkulacak hiçbir güçlerinin, kuvvetlerinin olmadığını, onların da iplerinin kendi elinde olduğunu anlatmak üzere bunları gündeme getiriyor Rabbimiz.

Firavun’u görmedin mi ne oldu? Ona ne yaptı Rabbin? Hani Mûsâ’nın karşısında güçlüydü Firavun? Hani orduları vardı? Hani askerleri, aveneleri vardı? Hani Müslümanlar bir avuçtu onun karşısında? Hani mü’minler yardımcısız ve korumasızdı? Hani Mûsâ ve beraberindeki mü’minler çok zayıftı, hani Firavun’un süper bir ordusu vardı? Hani onun gücü, kuvveti, saltanatı vardı? Hani Firavun kazıklar sahibiydi! Hani onun orduları bir yerde konakladıkları zaman tüm arz, çadır kazıklarıyla dolmuş gibi azametli görünüyordu! Hani o Firavun dünyaya kazık çakma sevdasına kapılmış, hiç ölmeyecekmiş gibi bir dünya kurmuştu. Ne oldu sonunda? Kim galip geldi? Firavun mu, yoksa Allah mı? Firavun ve hempaları mı, yoksa Allah dostları mı? Görmüyor musunuz, düşünmüyor musunuz? Anlamıyor musunuz? Bir düşünün

de, kulluk yolunda engel olarak tüm dünya sizin karşınıza çıksa bile zerre kadar korkmayın, diyor Rabbimiz.

"Kazıklar sahibi" ifadesinden kastedilen, bu dünyaya kazık gibi çakılmış piramitlerdir. Çünkü Firavunlar öldükten sonra da hegemonyaları, egemenlikleri devam etsin, öldükten sonra da insanlar onu yaşatıp, onun yasalarını uygulasınlar diye piramitler, anıt mezarlar yaptırırlardı. İşte buradaki kazıklar sahibi ifadesiyle kastedilen budur. Tüm sahte tanrıların böyle piramitleri, anıt kabirleri vardır. Öyle olmasa onlar tanrılaşamazlar, öyle olmasa unutulup giderler. Öyle olmasa kulluğa layık görülmezler. Kulları onları böylece insanların gözünde tanrılaştırabilmek için mozoleler, anıt mezarlar, piramitler yapmak zo-rundadırlar. Onlar, kullarının korumasına, kullarının kendilerini yücelt-melerine muhtaç zavallı tanrı taslaklarıdır.

Firavun dünyaya kazık çakma sevdalısıydı da Rabbimiz böyle buyurdu. Adam dünyaya kazık çakma sevdalısı birisiydi. Hiç ölmeyecekmiş gibi plan program yapıyordu. Malı, mülkü, saltanatı ile ölümsüzlüğü arıyor, ölümsüzlüğü hedefliyordu. Kendini dünyada ebedîleştirmek istiyordu. Allah'a, âhirete, âhiretteki hesaba, kitaba inanmadığı için tüm hedefi dünyaydı.

Yeryüzünde ölümsüzlüğü hedefleyen, bunun için de dünyayı kıble edinip tüm plan ve programlarını dünyaya kazık çakma sevdasına bina eden, âhireti, hesabı, kitabı gündemlerinden çıkaran bu hainler tuğyan etmişler, arabalarını kuma kaptırıp yoldan sapmışlar. Tâ-ğutlaşmışlar, şeytan adamı, şeytan taraftarı olmuşlar. Ya da Hakkın karşısında güç, bilgi iddiasında bulunmuşlar. Allah karşısında tıpkı şeytan gibi güç iddiasında bulunmuşlar. "Ne yani, Sen varsan ben de varım! Senin dediğin varsa benim dediğim de var. Sen öyle diyorsan ben de böyle diyorum! Senin cehennemin varsa bizim de hapishanelerimiz var! Senin meleklerin varsa bizim de askerlerimiz var!" diyerek Allah'a kafa tutmuş, Allah yasalarını beğenmeyip kendi yasalarını zorla insanlara dayatmış, Allah kullarını Allah'a kulluktan koparıp ken-dilerine kul-köle edinmiş insanlardır bunlar.

Hz. Mûsâ'ya galip gelebilmek için topladığı sihirbazlar sonunda Mûsâ'ya (a.s) ve Rablerine iman edince, Firavun onlara şöyle diyordu:

"Firavun: "Ben size izin vermeden mi O'na inandınız? Doğrusu bu halkı şehirden çıkarmak için düzdüğünüz bir hiledir, fakat siz göreceksiniz." (A'râf 123)

Bakın Firavun diyor ki: "Ben size izin vermeden ha! Ben-den izin almadan iman ettiniz ha! Bana danışmadan, benim onayımı almadan Mûsâ'ya ve onun Rabbine secde ettiniz ha! Benden izin almadan Allah safına geçtiniz ha! Benden izin almadan peygamberle birlik oldunuz ha! Benden izin almadan beni

ve benim yasalarımı terk edip, bana kulluğu terk edip Allah'ın kulu oldunuz ha! Allah'ın yasalarını benimkilere tercih ettiniz ha! Bana karşı baş kaldırıp Allah karşısında secdeye vardınız ha! Bana hayır dediniz de Allah'a evet dediniz ha! Benden izin almadan Allah'ı bana tercih ettiniz ha! Benden izin almadan peygamber Mûsâ'yı benim önüme geçirdiniz ha! Halbuki sizi ben çağırmıştım. Sizler benim memurlarımdınız, benim kullarımdınız. Ben tayin etmiştim sizleri. Mükâfatınızı, maaşınızı ben verecektim. Sizler benim ülkemde yaşıyor, benim nîmetlerimden istifade ediyordunuz. Sizleri ben yetiştirmiş, ben okutmuştum. Benim mekteplerimde okumuş, benim diplomamı almıştınız. Beni desteklemeli, benden izin almalı, benden yana olmalıydınız."

Dikkat ediyor musunuz? Allah'a inanmak için bile Firavunlardan izin almak gerekiyor. İnanan birisi olsanız bile imanınızı gündeme getirme, imanınızın amelini hayatınızda görüntüleyip sergileme, imanlarınızı yaşama, inandığınız Allah'ın emirlerini yerine getirme konusunda Firavunlara danışmak zorundasınız. Müslümanca bir hayat yaşayabilir miyiz, yaşayamaz mıyız? Allah'ın istediği biçimde örtünebilir miyiz, örtünemez miyiz? Allah'ın istediği biçimde nikâhlanabilir miyiz, nikâhlanamaz mıyız? Allah'ın istediği biçimde mirasımızı paylaşabilir miyiz, paylaşamaz mıyız? Allah ve Resûlü'nün istediği biçimde çocuklarımızı eğitebilir miyiz, eğitemez miyiz? Allah'ın istediği biçimde yaşayabilir miyiz, yaşayamaz mıyız? Tüm bu konuları Firavunlara sormak zorundasınız. Adım atarken bile onların iznine muhtaçsınız. Onların izin vermediklerini kesinlikle yapamazsınız.

Şimdi de çağdaş Firavunlar aynı şeyi demiyorlar mı? Sizler bi-zim kullarımız, bizim vatandaşlarımızsınız. Nasıl giyineceğinize, nasıl yaşayacağınıza, nerede ve nasıl okuyacağınıza, ne kadar örtüneceğinize, dininizi hangi sınıra kadar yaşayacağınıza, ne kadarını anlatabileceğinize, nasıl bir kisveye bürüneceğinize, nasıl bir hukuk uygulayacağınıza, ekonominizin nasıl olacağına, bayramlarınızın, tatillerinizin neler olacağına biz karar veririz. Tüm hayatınız konusunda bize danışmak, bizden izin almak ve bizim yasalarımıza karşı gelmemek z-orundasınız, diyorlar.

Meselâ Müslüman bir kızcağız Rabbinin istediği biçimde örtü-nüverdi mi hemen Firavunlar harekete geçerler. "Bizden izin almadan örtündün ha! Bizden izin almadan bizim yasalarımızı çiğnedin ha! Rabbini bize tercih ettin ha! Rabbinin yasalarını bizimkilere tercih ettin ha!" diyerek onu bundan vazgeçirebilmek için ellerinden ne gelirse yaparlar.

Veya meselâ bir öğretmen okulda talebelerine biraz fazlaca İslâm duyursa, tâğutların belirlediği ders programını birazcık aşarak Allah'ın istediği biçimde bir din anlatımını gerçekleştirse veya meselâ bir vaiz kürsüden cemaatine biraz açık din anlatsa, halkın anlayabileceği bir şekilde Allah

ayetlerini şerh etse hemen sorguya çekerler. "Bizden izin almadan bunları bunları konuştun ha! Halbuki neleri anlatacağını, ne kadarını anlatacağını biz belirleyecektik. Halbuki seni biz tayin etmiştik. Sen bizim memurumuzdun. Senin maaşını biz veriyorduk. Seni özellikle bize kulluk etsin diye, Mûsâ'nın karşısında, Mûsâ'ların karşısında bizi savunasın diye seni okullarımızda eğitmiştik" diyerek onun hemen Firavunlar tarafından sorgulandıklarını görürüz. Niye? Çünkü o tanrıydı. Egemen oydu. Şu âyetler okunsun, şunlar okunmasın diye o izin verecekti. O belirleyecekti, şu kadarı gündeme getirilebilir, şu kadarına gerek yoktur diye. Şunlar anlatılsın, şu kadar anlatılsın, filânlar anlatsın, falanlar kesinlikle anlatmasınlar diye…

Düzen bozmuşlardı, ifsad etmişlerdi, fesadı çoğaltmışlardı orada. Yeryüzünde dengeyi bozmuşlardı. Aslında düzen iddiasıyla yapıyorlardı bunu. Tüm yaptıklarını düzen adına yapıyorlardı ama as-lında tüm yaptıkları bozmaydı. Tüm yaptıkları ifsattan ibaretti. Zira dü-zen sahibi Allah'ın düzenini beğenmiyorlardı. Allah'ın düzenini bil-miyorlardı. Allah'ın düzeninden habersiz kimselerin yaptıkları bozmadan başka bir şey değildir. Ekonomi, ev tefrişi, kılık-kıyafet, eğitim, hukuk, şehir planlaması adına yaptıkları her şey bozmaydı. Fıtratın dışında bir şeyler getiriyorlardı ama hepsi bozmaydı.

Bu yüzden de Rabbin onların üzerine kırbaç azabını, kamçı azabını döktü. Rabbin onların üzerlerine azabını döküverdi. Azap gönderdi, azap indirdi değil, onların üzerine azabı döküverdi. ***"Sab-be"*** bir şeyi tümüyle kaplayacak, ihata edecek biçimde bir döküşü ifade eder. Bir madde, üzerine yağan karın altında kalsa, her yerini kar kaplasa işte buna sabbe denir. Veya meselâ bir küreğin üzerine bir kamyon kum dökülse ve kumun altında kürek kaybolsa, işte buna sabbe denir. Biz bu kelimeyi Hz. Fatıma annemizin Resûl'ün vefatıyla söylediği bir şiirle de tanıyoruz. Rasulullah'ı kaybetmenin üzüntüsüyle anamız diyor ki: "Elemler beni sabbe edip örttü."

Onların üzerlerine Rabbin kırbaç azabını döküverdi. Yani bir kırbaç değil her taraftan kırbaç yağıyor. Allah onların başlarına böyle bir azap yağdırıverdi. Çünkü:

Elbette ki Rabbin görüp gözetendir. Elbette ki Rabbin gözetleme yerindedir. Kendiniz her an O'nu göremiyorsanız bile, O sizi hep görmektedir. Yani hep O'nun murakabesi altındasınız. Onu kandıramazsınız, atlatamazsınız. "Ya Rabbi ben değildim! Ben yapmamıştım! Ya Rabbi ben öyle yapmak istememiştim! Ya Rabbi ben dünyada Âd peşinde değildim! Ya Rabbi ben dünyada dünyayı kıble edinenlerden değildim! Ben yaşadığım dünya hayatında tüm plan ve programımı dünyada bitecek şekilde yapmamıştım! Ya Rabbi ben Semûd gibi de-ğildim! Semûd'u örnek almamıştım! Semûd peşinde değildim! Ben dünyayı ebedîleştirme peşinde değildim! Ben hayırlıdan hoşlanmayan,

senin hayat programından hoşlanmayan, tâğutların yasalarına teslim olarak onlara kulluk edenlerden değildim! Ya Rabbi ben çevreye, topluma, âdetlere, modaya kulluk edenlerden değildim!" diyerek Allah'ı kandıramaz, Allah'ı atlatamazsınız.

Buraya kadar Rabbimiz Hak peşinde olanları, Hakka tabi olanları ve de şeytan peşinde olanları anlattı. Bundan sonra da ey kullarım! Olanlar oldu, gidenler gitti. Kimisi cehenneme, kimisi cennete gitti. Sizden öncekiler iyi, ya da kötü, hak, ya da bâtıl yolda ömürlerini tüketip Allah'ın huzuruna gittiler. Şimdi şu anda da sizler onların yerinde bulunuyorsunuz. Unutmayın ki burada imtihan sebebiyle bulun-maktasınız. İmtihanda olduğunuzu asla unutmayın diyerek, bize kulluğumuzu hatırlatarak uyarılarda bulunacak.

15. "Rabbin denemek için bir insana iyilik edip, nîmet verdiği zaman, o: "Rabbim beni şerefli kıldı" der."

Fakat gafil insan Allah'ın kendisine imtihan vesilesi olarak verdiğini imtihanı başardı da öyle verildi zanneder. Allah'ın kendisine verdiklerini iyi bir Müslüman olduğu için verildi zanneder. Ben iyi bir kul olduğum için bunlar bana verildi, der. Ben Rabbimin imtihanını kazandığım için Rabbim beni bunlarla mükafatlandırmıştır, der. Meselâ insanlardan kimileri Allah'ın kendilerine ilim vermesinin bir imtihan gereği olduğunu, onunla yeni bir imtihanın başladığını unutur da onunla insanlara hava atmaya kalkar. "Bu, bana benim iyi bir kul oluşumdan ötürü verildi. Ben buna layıktım da onun için verildi" diyerek ilmi kendisinden zanneder.

Veya Allah'ın sevgili bir kulu olduğu için, yani imtihanı kazandığı için kendisine bu ilmin verildiğini zanneder de ilmiyle insanlara karşı övünmeye kalkar. Halbuki bu işe yeni başlamış genç bir talebeyle benim farkım, sadece o benden küçük, o dünyaya benden sonra gelmiş o kadar. Ben bu ilim öğrenme işine ondan üç beş yıl önce başlamışım o kadar. Bunun dışında talebeye karşı benim bir ruçhani-yetim yoktur. Ya da benim bildiklerimi bilmeyenlere karşı bunları bilen birisi olarak benim farkım, sadece Allah bana bildirmiş ona da bildirmemiştir, hepsi bu kadar.

Ama kimi zavallılar böyle bilmiyorlar, böyle anlamıyorlar. Kendilerine verilenleri kendilerinden zannediyorlar. Meselâ adamın erkek evlâdı olursa, akıllı olursa erkek adamın erkek evlâdı olur diyerek bu-nu kendisinden bilir. Ama bunun tamamen aksine adamın evladı ölmüşse, öldürmüşse Allah, o zaman da başkasını bulamadın da benimkisini mi buldun? diye isyan etmeye kalkar. Yani düzeni bozuldu ya, hemen Rabbine isyan etmeye kalkar. Düzeni hiç ölmemek üzereydi ya, bozulunca Rabbim bana ihanet etti diye feryadı basıverir.

Ama bir evlâdı varken bir tane daha verince, Rabbim bana ikram etti diyerek sevinir.

Halbuki Allah'ın vermesi de, alması da ayrı bir imtihandır. Rab-bimiz verirken de, alırken de imtihan etmektedir. Allah size verdikleriyle sizi imtihan etmek için kiminizi zengin, kiminizi fakir, kiminizi zayıf, kiminizi şişman, kiminizi daha güzel, kiminizi az güzel, kiminizi ka-dın, kiminizi erkek yaratmaktadır. Bunlar üstünlük sebebi değil, imtihan sebebidir. Ne olmuş yani çok güzel yaratılanlar mı üstün? Uzun boylular mı? Malla imtihan edilenler mi? Malsız imtihan edilenler mi? Elli olanlar mı üstün yoksa çolak yaratılanlar mı? Sesi güzel yaratılanlar mı üstün, yoksa sesi iyi olmayanlar mı? Hangisi üstün, hangisi al-çak bunların? Hayır hayır, bunlar üstünlük, alçaklık sebebi değil, imtihan sebebidir. Allah verdikleriyle imtihan ediyor. Allah'ın vermesi de imtihandır, alması da. Ama nankör insan Rabbi kendisine vererek im-tihan ettiği zaman sevinir, Rabbim bana ikram etti der.

Meselâ bir dil yarışması olsa, en uzun dilli kişiye mükâfat verilse, şimdi bu adama üstün mü diyeceğiz? Allah verdi bunu, kendisi bulmadı ki! Peki kendisine güzel ses verilmeyenin suçu ne ki bu ada-mı ondan üstün tutacağız? İnsanlar buna değer verdi diye biz de mi değer verelim yani? Ya da kendisi öğünsün mü bununla? Veya satsın mı bu sesini? Nîmetler verilmişse nankör insan der ki: “Rabbim bana ikram etti! Rabbim bana değer verdi, ben buna lâyıktım zaten. Bu ik-rama ehildim ben. Veya kafamı çalıştırdım da zengin oldum. Planım güzeldi, projem kuvvetliydi. Zamanında aklımı çalıştırıp falan yeri kapatmasaydım bugün zengin olmayacaktım. Zamanında tedbirimi alıp paramı dolara bağlamamış olsaydım kazanmayacaktım” diyerek kendini ön plana çıkarmaya, Allah'ı diskalifiye etmeye kalkışır. Ama:

16. “Ama onu sınamak için rızkını daraltıp bir ölçüye göre verdiği zaman: “Rabbim bana hor baktı” der”.

Bu sefer Allah onu dener de rızkını kesiverirse, yani öncekinden farklı olarak ona verdiklerini geri alarak imtihan ederse, bu defa da: “Rabbim bana ihanet etti” diyerek cıyak cıyak ötmeye başlar. “Bula bula beni bulup rezil etti. Benden kötü intikam aldı” diyerek Allah'a isyan ediverir. Rabbimiz diyor ki, rızkı kesildiği, daraldığı, malı, mülkü eksiltildiği zaman. Anlıyoruz ki adamın şeref, izzet, zafer ve başarı kıstası paradır. İzzet ve şerefin ölçüsü paradır, maldır, mülktür. Yani hayata materyalistçe bakıyor, hayatı materyalistçe değerlendiriyor. Her şeyi parayla, servetle ölçüyor. Kendilerini ve insanları mal varsa şerefli, yoksa şerefsiz görüyorlar.

Allah kendilerine bolca mal verdiği zaman, büyük servetlere ulaştırıldıkları zaman diyorlar ki: “Rabbim bana ikram etti, Rabbim be-ni kerim

kıldı. Rabbim bana değer verdi, şereflendirdi.” Malsız, parasız, fakir olarak imtihan edildikleri zaman da, “Rabbim beni zelil etti, beni izzetsiz ve şerefsiz kıldı” diyerek isyana başlarlar. Allah korusun bakıyoruz bugün de hacısı, hocası, kısacası herkes izzet ve şerefi pa-rada, malda, mülkte gördükleri için paranın peşine takılmış. Herkes çoğalmanın, şişmenin, büyümenin peşinde.

Rabbimiz diyor ki, “İnsan nankördür.” Allah kendisinin önünü açıp ta bolca kazanınca, Allah kendisine ikram edince, istediği servete ulaşınca kendisi kazanmış, kendisi bulmuş, kendisi buna lâyıkmış ta onun için bunlar kendisine verilmiş zanneder. Yani kendisindendir bütün bunlar. Kendisi buldu, kendisi buna lâyık olduğu için verildi. Ama bunun tam tersi olup ta elindekiler alındığı, fakirlikle imtihan edildiği zaman da suçlu Allah’tır. Allah ona ihanet etmiştir. İyilikleri ken-disinden, kötülükleri de başkalarından bilen bir nankördür bu insan.

17. “Hayır; yetime karşı cömert davranmıyorsunuz.”

Hayır hayır, bu büyük bir yanılgıdır! Vazgeçin bu anlayışlarınızdan! Değiştirin bu bozuk düzen anlayışlarınızı! Sizler üstelik yetime de ikram etmiyorsunuz. Yetimin hakkını da vermiyorsunuz. Yetimi do-yurup yüzünü güldürmeye yanaşmıyorsunuz.

Yetim, babası olmayandır. Âkıl-bâliğ olmadan babasını kaybe-denlerdir. Ama bazılarının babası hiç yok değil mi? Kitapla, Peygamberle tanışamayan, kendilerine Kitap ve sünnet anlatılmayan, Müslü-manca eğitilmeyen çocukların babası hiç yoktur değil mi? Babaları var ama yok. Çünkü eve sarhoş girip çıkan, çocuklarının varlığından bile habersiz, dükkan, tezgâh, para, pul, çek, senet, makam, koltuk sarhoşu tüm babaların çocukları da yetimdir. Eğer sizler de böyley-seniz, eğer sizler de akşama kadar satıldığınız dükkanı akşam eve taşırken koltuğunuzun altında evdekilere iki âyet, iki hadis taşımıyor-sanız, eğer hanımlarınızı ve çocuklarınızı Kitap ve sünnetle tanıştırmadıysanız, bilesiniz ki sizin evinizdekiler de yetimdir. Öyle değil mi Allah aşkına? Oğlu veya kızı Kur’an’ı öğrenmek için gece lamba bile yakamayıp sokak lambasından istifade etmeye çalışıyorsa, o çocuk-ların babası hiç yoktur. Ya da sığındığı evin sahibi izin vermedi diye sokak lambasında ilim öğrenmeye çalışan çocuklar yetimdir.

Yetim, aslında kulluk konusunda sığındığı, sığınağı olmayan, bu konuda sahibi olmayan demektir. Öyleyse pek çoğumuzun çocukları yetimdir. Niye onlara ikrama yanaşmıyoruz. Niye onları doyurmayı ihmal ediyorsunuz? Onların Kur’an ferasetine ihtiyaçları vardır. Peygamberle tanışmaya ihtiyaçları vardır. Niye onların bu ihtiyaçlarını gi-dermeye yanaşmıyoruz? “Eh karnını doyurduk, elbise aldık, cebine de harçlığını koyduk. Daha ne yapacağız?” Hayır hayır, bu yetimi do-yurmak değildir. Yetime ikram bu değildir. Gerek kendi

yetimlerimizin, gerekse babasız, sahipsiz, ilgisiz kalmış başka sürülerin yetimlerinin şu üç bölgesini doyurmak zorunda olduğumuzu hiçbir zaman unutmamalıyız:

1. Onların kalplerini Allah'a götürücü imanla doyuracağız. Çünkü kalbin gıdası imandır. Allah'a, cennete götürücü imandır.

2. Kafalarını Allah'a götürücü bilgiyle doyuracağız. Kafanın gı-dası da bilgidir. Kişiyi Allah'ı tanımaya, Allah'ın istediği şekilde kulluk yapmaya götürücü vahiy bilgisi ulaştırmak zorundayız.

3. Midelerini de Allah'ın helâl rızıklarıyla doyuracağız.

Rabbimiz burada buyuruyor ki: "Ey insanlar, sizler böyle yap-mıyorsunuz. Yetime değer vermiyor, ikram etmiyorsunuz. Yetimlerinizin kalplerini, kafalarını ve midelerini Benim istediğim ölçülerde doyur-muyorsunuz."

Bir de en güzel yetime, yetimlerin en güzeline değer vermiyor-sunuz. Öyle bir yetim ki, kâinatın efendisidir o. Doğmadan babasını kaybetmiş, anasının kucağında. Badiyeye gitmiş, süt annesinin kucağında, şehir hayatının pisliğinden kurtulmuş. Burada iki yıl kalacakken 4 yıl kalmış, sonra ana kucağına dönmüş. Ana kucağı onun her şeyi ama orada da fazla kalamamış. Babasının mezarını ziyaretten dönüşünde onu da kaybetmiş. Sonra dedesini kaybetmiş, amcasının kucağında. Sonra onu da kaybetmiş, ama ne gam? Allah var ya! Mısır'-dan Hareket eden Hz. Mûsâ'nın kimi vardı Medyen'e giderken? Belki de Rabbimiz kendisinden başka sığınacak kucağı kalmasın da kendi kucağını bilsin diye böyle yapmıştır.

İşte sizler böyle kerîm bir yetime de, yetimlerin en Kerîm'ine de değer vermiyorsunuz. Sizler yetimin söylediklerine, yetimin hadislerine değer vermiyorsunuz. Yetimin sünnetini öğrenmeye çalışmıyor, yetimin tavsiyelerini ciddiye almıyorsunuz. Yetimin sofra anlayışına, mala bakışına, gece hayatına, eğitim anlayışına, kazanma, harcama, ihtiyaç, kulluk anlayışına değer verip öğrenmeye çalışmıyorsunuz. Yetimin hayatına değer vermiyorsunuz. Peki sizler kimin dediklerine değer veriyorsunuz? Kiminkileri öğrenmeye, kimin dedikleri gibi yaşamaya çalışıyorsunuz? Bir de üstelik:

18. "Yoksulu yedirmek konusunda birbirinize özen-miyorsunuz."

Üstelik bir de sizler miskini de doyurmaya yanaşmıyorsunuz. Miskinlerin sizin mallarınız içindeki haklarını da onlara vermiyorsunuz. Kendi haklarını, kendi yemeklerini onlardan kıskanıyorsunuz. Halbuki sizin mallarınızın içinde

onların da belli hakları vardır. Onlara verilmek üzere Allah size fazladan bir şeyler vermektedir. Bu onların tertemiz hakkıdır. Siz zaten onların olan o mallarını onlara vermemeye, zaten onların olan o yemeklerini onlara yedirmemeye çalışıyorsunuz. Halbuki o sizde hakları olan fakir kardeşlerinizi sizler arayıp bulmalı ve haklarını vermeliydiniz. Siz gidip bulmadığınız halde kendiliklerinden size gelip haklarını istedikleri zaman da onlara teşekkür etmeliydiniz. Hoş geldiniz! Hay Allah sizden razı olsun! İyi ki geldiniz ve bizi bu sorumluluktan kurtardınız! Alın şu bizdeki hakkınızı da güle güle gidiniz demeliydiniz. Siz bunu yapmıyorsunuz. Onları onların yemeğiyle doyurmaya, onların hakkıyla güldürmeye yanaşmıyorsunuz.

19. "Size kalan mirası hak gözetmeden yiyorsunuz."

Mirası da hak gözetmeden yiyorsunuz. Hak-hukuk tanımadan, haram-helâl bilmeden doyumsuzca başkalarının haklarını yemeye ça-lışıyorsunuz. Allah'ın size gösterdiği miras hukukunun ötesinde haksızca, zalimce miras paylaşıp haram yiyorsunuz.

Bir de size intikal eden mirası da çarçur ediyor, har vurup har-man savuruyor, hak gözetmeden yiyorsunuz. Hz. Adem'den bu yana size bir miras sunuluyor. Şu elinizdeki kitapta da buraya kadar size bir miras sunuldu. Rabbiniz size öncekilerin miraslarını anlattı. Dünyayı cennetleştirme cinnetine kapılanları, dünyayı kıble edinip tüm plan ve programlarını dünya adına yapanları, âhireti unutanları, Allah'la savaşa tutuşanları, Allah'ın hayat programını beğenmeyerek kendi bildiklerince burunlarının doğrusuna bir hayat yaşayanları anlattı. Bu tutumlarından dolayı bunların başlarına gelenleri anlattı. Bir miras, bir ibret levhası olarak bunların nasıl yerin dibine batırıldıkları sunuldu size. Ama sizler size sunulan bu mirası değerlendiremiyor, ibret ala-mıyor ve çarçur ediyorsunuz. Mirası değerlendiremiyor, har vurup harman savuruyorsunuz. Bunlardan ibret alamıyorsunuz. İşte Âd'ın mirası, işte Semûd'un mirası ve işte onlara taş çıkartan sizlerin hayatı. Halbuki onların hepsi yanlış yolda gittiler ve tamamı mahvoldular. Sizler bundan ibret almalı değil miydiniz? Size sunulan bu mirası değerlendirip onların düştüklerine karşı tedbir almalı değil miydiniz? Ama heyhat ki bu mirası iyi değerlendiremiyorsunuz. Bu mirastan ib-ret çıkarıp Allah'ın istediği bir hayata yönelmiyorsunuz.

Bize bir miras sunuluyor bu âyetlerde. Öyleyse bizler de aynısını yapmayalım! İbret alalım! Onlar gibi olmayalım, onlar gibi yapmayalım, onların yolundan gitmeyelim, onların düştükleri yanlışlara düşmeyelim. Örneğin iki çocuk oynuyor olsa. Bunlara, "Bakın çocuklar şurada elektrik var, aman buraya dokunmayın, yanarsınız" desek ve her on dakikada bir bu uyarıyı tekrar etsek, bütün bu uyarılarımıza rağmen bu çocuklardan birisi unutup oraya elini değip

yansa, ne demek lâzım bu çocuğa? Haydi o yandı neyse. Beriki çocuk gözleri önünde onun yandığını gördü, artık bu mirası değerlendirip, ibret alıp oraya yaklaşmamalı değil mi? Bunu gördüğü halde ikinci çocuğun da oraya el değerek yanmasına ne demeli? Bu olmaz değil mi? Olmamalı değil mi bu yanılgı? Diğer çocuğun aynı hataya düşmemesi gerekir. Neden? Çünkü ona bir miras sunuldu. Gözlerinin önünde bir ibret levhası yaşandı. İşte aynen bunun gibi bu mirasa muttali olan, bu ibret levhalarına şahit olan bizlere de Allah diyor ki siz hiç mi ibret almıyorsunuz?

Bu Âd babamızdan öğrenmeli değil miyiz? Semûd babamızdan öğrenmeli değil miyiz? İbret almalı değil miyiz geçmiştekilerden? İşte anlattı Rabbimiz onları bize. İşte gözlerimizin önüne serdi bunların durumlarını. Adamlar dünyayı cennet yapmaya çalıştılar, Allah'ın hayat programını reddettiler, Allah'ın elçisiyle ilgilenmediler, Allah'ın kitabına tavır aldılar da yerin dibine batırılıverdiler. Öyleyse bizler de onlar gibi olmamalıyız, mirası değerlendirmeliyiz, mirası har vurup harman savurmamalıyız.

20. "Malı da yığmacasına pek çok seviyorsunuz."

Bir de malı çok seviyorsunuz. Malı seviyorsunuz ama toplamacasına, yığmacasına, biriktirmecesine seviyorsunuz onu. Kullanmak, Allah için harcamak, infak etmek, dağıtmak için değil. Onu ken-di ihtiyaçlarınıza, çoluk-çocuğunuzun ihtiyaçlarına, fakir fukaranın ve de hayvanların ihtiyaçlarına harcamanız gerekirken sadece onunla hava atmak, biriktirip çokluğuyla övünmek için seviyorsunuz mallarınızı. Öyle değil mi? Kazanıyor kazanıyor adam, gecesini gündüzüne katarak kazanıyor, Allah'ın kendisinden yirmi dört saat içinde beklediği öteki görevlerini görmezden gelerek kazanıyor, ilmi terk edecek, namazı bile unutacak biçimde kazanıyor, ama harcamıyor. Madem harcamayacaksın bu malı niye kazanıyorsun? İşte, "aman oğlumun işini, aman kızımın işini bitireyim." O bitince torunlarına başlıyor adam. Bari kazandın, Allah için harca! Hayır, onu da yapamıyor. Siz bi-lirsiniz. İsterseniz harcamayın, isterseniz öpün, tutun, saklayın. Ama şunu asla unutmayın:

21. "Ama yer, çarpılıp paralandığı zaman;"

Hayır hayır, olmaz bu gidiş, yanlış bu anlayış. Arz bir kere sar-sıldı mı, yer bir kere çalkalandı mı, içindekileri atacak, sinesindekileri kusacak, karnında ne varsa hepsini dışarı atacak biçimde yeryüzü sallanacak! Hani bazı şeyleri gömüyoruz ya yerin altına. Emeklerimizi, yiyeceklerimizi, alın terlerimizi, birilerine anlatmayarak kafalarınızda toprağın altına gömdüklerimizi açığa çıkarmak üzere yeryüzü içindekileri kustuğu zaman… Sizleri hesap, kitap dönemi dışarıya attığı, kı-yâmet gelip çattığı zaman:

22. “Melekler sıra sıra dizilip, Rabbinin buyruğu gelince,”

Hayatınızın, yaptıklarınızın hesabını vermek üzere kendi huzurunda toplanmanız için meleklerin sıra sıra dizilip Rabbinin emri geldiği zaman. İşte o zaman:

23. “O gün, cehennem ortaya konur. O gün insan öğüt almaya çalışır ama artık öğütten ona ne?”

İşte insan o gün bilir, o gün anlar, o gün hatırlar. Neyi? Rab-bine karşı sorumluluklarını bilir, Rabbinin kendisinden istediklerini an-lar, Rabbine karşı takınması gereken tavrını hatırlar. Dünyada kulluğu gereği yapması gerekirken yapmadıklarını, yapmaması gerekirken yaptıklarını, vermesi gerekirken vermeyip tuttuklarını, harcaması gerekirken cimrilik edip harcamadıklarını, harcamaması gerekirken harcadıklarını, sevmesi gerekirken sevmediklerini, sevmemesi gerekirken sevdiklerini, küsmesi gerekirken küsmediklerini, küsmemesi gerekirken küstüklerini, okuması gerekirken okumadıklarını, okumaması gerekirken okuduklarını, kulluk yapması gerekirken, emirlerini dinlemesi gerekirken Rabbine kulluk yapmadığını, kulluk yapılmaya değmezken kulluk yaptıklarını, hâsılı yaşamaması gereken bir hayatı yaşadığını, yaşaması gereken hayatı yaşamadığını, hata ettiğini, yanlışa düştüğünü anlar. Gerçeği anlayacak, ama ne fayda? Ne olacak ki o hatırlamadan? Ne mânâsı var ki bu hatırlamanın? Anlamaz komaz olsunlar. İsterse unutsunlar. Ne kıymeti var bu hatırlamanın? Bunu dünyada bilecek ve hatırlayacaktı. Dünyada düşünecek ve ona göre bir kulluk hayatı yaşayacaktı. Geçmiş olsun!

Allah size böyle imtihan için bir şeyler veriyor ama siz bunu unutuyorsunuz. Halbuki bu dünya boştur, bomboştur. Eğer elektronla çekirdeği birleştirirseniz tüm kâinatı şu yüzüğün kaşına sığdırabilirsiniz. Her şey bir noktadan ibarettir. Noktayı hareket ettirirseniz çizgi, çizgiyi de hareket ettirirseniz işte insan ve dünya. O da bir hiçtir.

“Yahu az evvel selâmlaşmıştık! Gitti be! Az evvel yanımızdaydı adam, ölmüş be!” diyoruz ya, işte Rabbimiz burada diyor ki, arz sallanacak, içindekileri dışarıya kusacak, melekler ve Allah’ın hükmü gelecek, yani konum değişecek. Yeryüzündeki imtihan konumu bitecek ve hesap konumu başlayacak. Şu anda dünya imtihan konumundadır. Bizim imtihanımız için varlıklara, arza şekil almalarını emretmiş Rabbimiz, onlar da şu anda imtihan konumu almışlar. Yarın Rabbimi-zin başka bir komutuyla tüm varlıklar, semâ, arz, güneş, ay, yıldızlar, tüm kâinat hesap konumuna geçecek. İmtihan salonunun kapanması ve imtihan sonuçlarının okunması, ilân edilmesi dönemi ya da imtihan sorularına göre insanların yerleştirilme dönemine geçilecek. Hani burası yemek masası,

şurası hesap masası diyorlar ya. Burada yemek yenir, şurada da hesap ödenir diyorlar ya, işte yemek masasından, amel masasından hesap masasına geçiş dönemi. İşte o gün insan gerçeği anlayacak da:

24. "Keşke bu hayatım için önceden bir şey yapsaymışım" der."

Eyvah! Keşke beni bugün kurtaracak amelleri önceden takdim etseydim! Keşke geleceğim için önceden salih ameller gönderseydim! Keşke Rabbimi razı edecek salih ameller işleseydim! Keşke hayatımı Allah için yaşayarak önceden kendim için takdimde bulunsaydım! Keşke malımı Allah yolunda takdim etseydim! Keşke zamanlarımı Al-lah'ın istediği gibi değerlendirip geleceğim için takdim etseydim! Keşke malımı Allah'ın istediği yerlerde harcayıp yarınım için hazırlıkta bu-lunsaydım. Keşke çocuklarımı, karımı, kızımı, kendimi Allah'a kulluğa yatırım yaparak kendim için önceden takdimde bulunsaydım! Keşke tüm varlığımı Rabbimin yoluna adayıp bugünümü garanti etseydim! Keşke namaz, zekât, cihad gibi Rabbime güzel karzlar sunup bugün cennete girebilmek ve cehennemden kurtulabilmek için onlara en çok muhtaç olduğum dönemimde Rabbimden geri alsaydım! Çünkü:

25. "O gün, hiç kimse, Allah'ın azap ettiği gibi azap edemez."

O gün Allah gibi kimse azap edemez. O gün Allah'ın yakalaması gibi kimse yakalayamaz. Bir yakaladı mı tam yakalar Allah. Polisten kurtulmaya benzemez bu. Hakimden, maliyeciden, düşmandan, yılandan, çıyandan, akrepten, ölümden, veremden kurtulmaya benzemez bu.

26. "Hiç kimse O'nun vurduğu bağ gibisini bağla-yamaz."

Yine hiç kimse O'nun vurduğu bağ gibisini vuramaz. Hiç kimse O'nun yakaladığı gibi yakalayamaz. Hiç kimse O'nun azap ettiği gibi azap edemez.

27. "Ey Rabbinin vahyiyle, Rabbine itaatiyle huzura eren insan!"

Ey imtihana, doyuma kavuşan nefis! Ey huzur bulan, sükun bulan insan! Buradaki nefis, insan demektir. Hani her nefis ölümü ta-dacaktır, buyuruyor ya Rabbimiz, yani her insan, her kişi ölecektir de-mektir bunun mânâsı. Değilse bir ben var, bir de nefis, varsın o ölsün de ben yaşayayım diyemeyeceğimize göre, nefis, insanın kendisi de-mektir. Öyleyse mutmaine, nefsin bir makamı, bir merkezi değildir. Ruhla bedenin bileşkesine nefis denir. Ruhla bedenden müteşekkil olan insanın bizzat kendisine nefis denir.

Peki acaba insanın itminana ulaşmasını, doyuma kavuşmasını, ya da sükûna ermesini nasıl anlayacağız? İnsanın itminanının, insanın doyuma ve huzura kavuşmasının iki yolla olacağını anlatır Kur'an. Bunlardan birinci yolun Kur'an olduğuna dikkat çekilir. İnsanın sükûnete kavuşması birinci olarak

Kur’an’la yâni metluv âyetlerle, okunan, kulağa hitap eden şu kitabın ayetleriyle mümkündür. Zira Al-lah ona Kur’an vasıtasıyla güzel şeyler söyleyecektir. Bakın Ra’d sûresinde Rabbimiz bu hususu şöyle anlatır:

“Dikkat edin kalpler ancak Allah’ın zikriyle mutmain olur, doyuma ulaşır, sükûnete erer.”

(Ra’d: 28)

İşte bu âyet bu konuyu anlatır. Kalpler ancak Allah’ın zikriyle itminana kavuşur, zikrullahla yatışır, doyuma kavuşur, huzura erer. Âyet-i kerîmede anlatılan zikir, zikrullah Kur’andır. Öyleyse kalpler an-cak Kur’an’la mutmain olur, ancak Kur’an’la itminan bulur. Ancak onunla yatışır ve sükûnete kavuşur. Çünkü kalp, Allah’ın âyetlerini duy-dukça, tanıdıkça, şüphe ve tereddütlerden kurtulup doyuma ve itminana ulaşacaktır.

“Mü’minler ancak o kimselerdir ki Allah anıldığı zaman kalpleri ürperir. Karşılarında Allah’ın âyetleri okunduğu zaman da imanlarını artırır ve yalnız Rablerine tevekkül ederler.”

(Enfal: 2)

Demek ki Allah’ın âyetleri okundukça, âyetlerle karşı karşıya geldikçe mü'minlerin kalpleri coşar, taşar, sanki kabına sığmaz hale gelir. Bu iki âyetin bize anlattığına göre kalplerin itminana kavuşmasının birinci yolu elimizdeki şu Kur’an âyetleridir. Kitabın âyetleriyle tanışan kişinin kalbindeki tüm şüpheler, tüm tereddütler dağılır, itminana, doyuma, sükûnete ulaşır. Birinci yol budur. Kalbin sükûnete ve doyuma ulaşmasının ikinci yolu da:

Bakara sûresi 260. âyetin anlattığına göre kalplerin mutmain oluşunun ikinci yolu da Rabbimizin meşhud âyetleridir. Yani Allah’ın tüm kâinatta serpiştirdiği ay, güneş, yıldızlar, bulutlar, dağlar, denizler, bitkiler, hayvanlar gibi görsel âyetleridir. Göze hitap eden âyetlerdir. Hani İbrahim (a.s): “Ya Rabbi ölüleri ölümünden sonra nasıl diriltti̇ğini görmek istiyorum!” demişti de Allah: “İnanmıyor musun ey İbrahim?” buyurunca: “İnanıyorum ya Rabbi! Ancak:

“Kalbim tatmin olsun için”

(Bakara 260)

İnanıyorum ya Rabbi, ama kalbimin yatışması, kalbimin doyuma ulaşması, itminana kavuşması için istiyorum bunu!” demişti ya, işte kalplerin itminana kavuşmasının ikinci yolu da yeryüzündeki Allah’ın görülen, müşahede edilen, göze hitap eden, görsel âyetlerini bizzat görmektir. Semâvât ve arzda, çevresinde Allah’a delâlet eden meşhut âyetlerle Allah’ın gücünü, kudretini, ilmini, hikmetini görerek itminana kavuşur kişi. Âyetleriyle Rabbini, Rabbinin gücünü, kudretini tanıdıkça O’na karşı sevgisi, saygısı, takvası ve teslimiyeti artacak ve tüm şüpheleri kaybolup gidecektir.

Fakat buna rağmen yine de bir şüphe içinde bulunabilir insan. Hangi konuda? Ya cennete gidemezsem! Ya cehenneme gidersem! Ya Rabbimi razı edememişsem! Ya Allah'ın istediği hayatı yaşayamamışsam! Ya Rabbimi darıltacak bir şey yapmışsam! Ya Cenneti kaybetmişsem! diye insanın içinde her zaman bir korku, bir tereddüt bulunabilir. Peki ne zaman biter bu? Ne zaman sona erer bu tereddüt? Ne zaman biter bu korku? Cennete gidince. Cennete girdiği anda kişinin artık tüm bu şüpheleri, tereddütleri, korkuları bitiverir ve tam emin olur kendisinden. Tam mutmain olur. Öyleyse nefs-i mutmainne ancak Cennette belli olacaktır. Dünyada bir nefsin itminana kavuştuğu, zafere ulaştığı nasıl bilinebilir ki? Efendim filân zatın nefsi, nefs-i mutmainne makamına ulaşmıştır. Kesinlikle mümkün değildir dünyada bu. Allah'ın kendilerini dünyada cennetle müjdelediği Sahâbe-i Kirâm efendilerimiz bile dünyada asla kendilerinden emin olmamışlar, her an cehenneme gitme tehlikesiyle karşı karşıya olduklarını dilleriyle, yaşantılarıyla itirafta bulunmuşlar ve çok ciddi bir hassasiyet içinde son nefeslerine kadar tir tir titremişler, Allah'a kulluktan ayrılmamışlardır.

Kişi ancak Rabbinin şu müjdesini alır almaz tam itminana kavuşacak, raziye ve merziyye makamına ulaşacaktır:

28-30. "O, senden, sende O'ndan hoşnut olarak Rabbine dön! "Ey can! İyi kullarımın arasına gir, cennetime gir."

İşte Rabbimizin yarın bu hitabıyla karşı karşıya kaldığımız anda artık her şey bitmiş, tüm tereddütler, tüm şüpheler gitmiş, insan kesin itminana kavuşmuş, kendisinden emin olmuştur. Öyleyse bizden istenen yarın itminan kazananlardan olmaktır. Bizden istenen, yarın Allah'ın razı olduklarından olmak ve Allah'tan razı olanlardan olmaktır. Ama bunun için de metlûv ve meşhûd âyetlerle beraber olmalıyız. Bunun yolu buradan geçmektedir. Sürekli âyetlerle iç içe bir hayat yaşamalıyız. Hayatımız âyet kaynaklı olmalıdır. Allah'ın bizden razı olacağı şeyler peşinde koşmalı ve bu dünya hayatında Allah'tan razı olmalıyız. Bu dünya hayatında Allah'tan razı olmak ta Allah'ın-kilerden razı olmak demektir. Hep Allah'ınkilerden razı olmalıyız. Hayat programı adına Allah'ınkinden razı olmalı, kılık-kıyafet, eğitim, hu-kuk, kazanma- harcama, çocuk eğitimi, mala bakış, tüm hayat programı adına Allah'tan ve Allah'ınkilerden razı olup, onlara uygun yaşamak zorundayız. İşte o zaman biz Allah'tan razı olmuşuz, Allah ta bizden razı olmuş olacaktır.

Bir düşünelim şimdi. Kendi kendimizi bir yargılayalım. Acaba çoluk-çocuğumuzun eğitimi konusunda kiminkinden razıyız? Allah'ın-kinden mi, yoksa Zerdüşt'ünkinden mi? Ev tefrişinde, kazanma, harcama, ikram anlayışında, kılık-kıyafet, hukuk, siyasal yapılanma konusunda kiminkinden

razıyız? Kimlerinkini tercih ediyoruz? Eğer Allah'ınkilerden razı isek, eğer Allah'ınkileri başkalarınınkilere tercih e-derek bir hayat yaşıyorsak o zaman inşallah yarın Allah da bizden ra-zı olacak ve bizi razı olacağımız bir hayata ulaştıracaktır. İnşallah Rabbimiz yarın bize: "Ey nefis! Ey kulum! Haydi buyur iyi kullarımın arasına gir! Haydi buyur gir cennetime! Er rahmetime ve rızama! Hesapta senden önce gelenlerin, senden önce hesabı görülüp de cenneti hak eden peygamberlerin, salihlerin, şehitlerin, sabikûn'un içine giriver ey kulum!" diyecek, bizden razı olduğunu ve bizi razı etmek için, bizi ağırlamak için hazırladığı cennetini bize arz edecek.

Hayatta en büyük isteğimiz, en büyük duamız budur. Dünyada Rabbimizi razı etmek ve O'nun bizi razı edeceği bir cennet hayatına ulaşmak. Allah bizden razı, biz O'ndan razı olarak Rabbimizin huzuruna gidip bu müjdenin muhatabı olabilmek. En büyük derdimiz bu dünyada budur. Bundan daha büyük bir derdimiz yoktur. Allah hepimize nasip buyursun. Rızasından, razı olduğu hayattan ayırmasın. Velhamdü lillahi Rabbi'l âlemin.